

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404249>

Vertel uw favoriete studentenanedote

Lezersoproep pagina 14

Creatief rekenen

Succes van het Freudenthal Instituut

Opvoeden als maatschappelijke taak

Vakgenoten in de pedagogiek

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT

Huusteer

**Dierenarts
tussen romantiek en zakelijkheid**

Kwartaalblad voor de afgestudeerden van de Universiteit Utrecht • Nr 20 • September 2000 • Oplage 55.000 • www.alumni.uu.nl

Universiteit Utrecht

Column

Profiel

Binnenkort verschijnt de jaarlijkse onderwijsbijlage van de Volkskrant. Ooit is iemand op het onzalige idee gekomen die Kiezen na School te noemen, en daar zitten we tot op de dag van heden aan vast. Vooral omdat deze merknaam om een of andere reden vertrouwen geniet bij de adverteerders - die een belangrijker doelgroep schijnen te vormen dan de schoolverlaters voor wie Kiezen na School bedoeld heet te zijn.

Hoe het ook zij: de komende bijlage bevat een gedegen artikel over de academische merknamen. Zoals bekend, heeft de universiteit haar hoge leeftijd gemeen met eerbiedwaardige instituten als de rooms-katholieke kerk en het Engelse parlement, maar weet ze dat gegeven PR-matig ook een beetje uit te buiten? We legden deze vraag voor aan een aantal gezaghebbende marketingdeskundigen (en gezaghebbend ben je in die wereld als je ooit een yell hebt gelanceerd die langer dan een minuut beklijft).

Hun reactie op de vraag zal de meesten van u niet verbazen: de universiteiten bakken er niets van. Ze verkopen zichzelf zoals het bedrijfsleven - de maat van alle dingen - dat in de jaren dertig deed. Een grafisch onderlegde medewerker ontwerpt een advertentie, gebruikt daarvoor twintig verschillende - en niet al te hippe - lettertypen, kwakt de beschikbare ruimte vol met informatie, en plaatst daar een fotootje bij van een gezellig terrasje of een ander tafereel dat niets met de kwaliteit van het onderwijs van doen heeft. Maar campagnes die van enig zelfbewustzijn of een uitgekende strategie getuigen, komen in een dergelijke ambiance in de regel niet tot stand. En dat het ook anders kan, laten de deskundigen vervolgens zelf zien. Zij ontwierpen alternatieve campagnes die er - het moet gezegd - flitsend, zij het weinig academisch, uitzien.

De vraag is hoe de universiteit moet reageren op de hoon en de kritiek waarvan ze met treffende regelmaat het middelpunt vormt. Nu wekt ze wel eens de indruk iedereen te willen behagen: de profeten van de vrije markt, de 'Realo's' en de 'Fundi's' onder de onderzoekers, de hoger-onderwijs-voor-velen-adepten en de academische fundamentalisten. Op deze exercitie zal op termijn geen zegen rusten. De universiteit zal zich - als instituut of als individuele instelling - ooit eens krachtig en helder moeten uitspreken over haar eigen opdracht. Ooit zal ze zich op een paar kerntaken moeten toeleggen - op het gevaar af tegen heersende inzichten te moeten zondigen. En je zult zien: dat profileert een stuk makkelijker.

[Sander van Walsum, onderwijsredacteur de Volkskrant, studeerde geschiedenis in Utrecht.]

Monitor volgt afgestudeerden

De lotgevallen van alfa's, gamma's en bèta's

3

Creatief wiskunde-onderwijs

Succes van het Freudenthal Instituut

8

De veterinair

Vijf Utrechtse alumni over de romantiek en zakelijkheid van het vak

12

Verder:

Kort nieuws

Opening academisch jaar, onderwijsvernieuwing Rechten, visitatie Farmacie, nieuwe website en promotienieuws

6

De Sprong naar Engeland

De mores van een Oxfordcollege

10

Vakgenoten/Pedagogiek

11

Ingezonden

Liever doctorandus - vervolgdiscussie 'de waarde van uw titel'

14

Universiteit in de zomer

Buitenlandse studenten scholen zich bij

15

Alumniservice

Universiteitsfonds, najaarsprogramma Studium Generale, cursussen, cultuur en nog veel meer

16

Publicaties

Nieuwe titels

23

Gastcolumn

Monica Wirtz

24

Zijsprong

De magiër

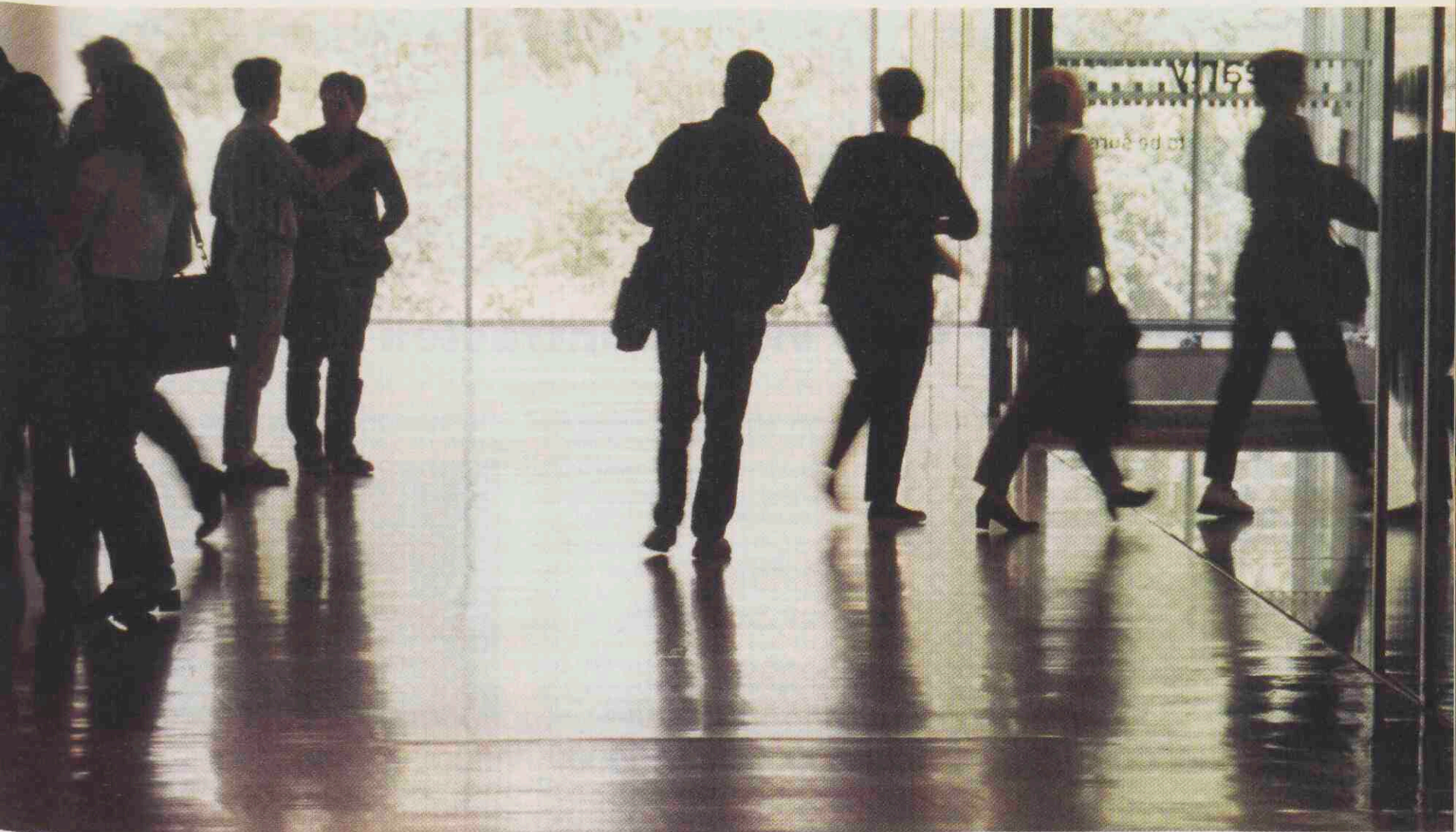
24

Illuster zoekt externe adviseurs

Leest u graag over het wel en wee van uw universiteit? Vindt u het leuk om mee te praten over een verdere verbetering van Illuster? En ziet u kans om elk kwartaal daarvoor een avond naar Utrecht te komen? De redactie van Illuster is op zoek naar vers bloed om de redactie-adviesgroep te komen versterken. Enige feeling met journalistiek of communicatie is welkom. Geïnteresseerd? Neem contact op met de redactie van Illuster (030 - 253 5495/ e-mail illuster.redactie@csc.usc.uu.nl) of stuur een kort briefje naar: Illuster, postbus 801235, 3508 TC Utrecht.

Arbeidsmarktmonitor peilt opnieuw lotgevallen jaargang '95-'96

Utrechtse afgestudeerden snel aan het werk

Nog geen drie procent is werkloos en meer dan de helft heeft een baan op academisch niveau. Het gaat de afgestudeerden van de jaargang 1995-1996 voor de wind, zo blijkt uit de Arbeidsmarktmonitor 1999 die de Universiteit Utrecht onlangs publiceerde.

Een dikke zeven. Dat is het geruststellende cijfer dat bijna 1900 afgestudeerden drie jaar na het voltooien van de studie aan hun Utrechtse opleiding geven. Vooral de bèta's zijn tevreden over het gebodene en de faculteit Natuur- en Sterrenkunde wordt door haar afgestudeerden zelfs met een royale 7.7 gewaardeerd. Weliswaar meent tweederde van alle ondervraagden achteraf dat de opleiding hen wel erg weinig praktijkkennis heeft meegegeven en dat zij mede daardoor onvoldoende op de arbeidsmarkt waren voorbereid, dat neemt niet weg dat 93,4 procent met plezier in Utrecht heeft gestudeerd en dat 67,1 procent, als de kans zich voordeed, weer voor dezelfde studie zou kiezen. Deze en veel andere cijfers staan in een omvangrijk rapport waarin onderzoeksbureau STOGO op minutieuze wijze uit de doeken doet hoe de lichter 1995-1996 er in 1999, drie jaar na het afstuderen, voorstond. Twee jaar eerder werden deze afgestudeerden in de Arbeidsmarktmonitor 1997 ook al uitvoerig doorgelicht en hoewel niet alle ondervraagden van toen ook nu weer van de partij waren, levert

een vergelijking van de twee metingen volgens de onderzoekers een representatief beeld op van het wedervaren van de alumni van dat studiejaar.

Slowstarters

Erg verrassend is dat beeld overigens niet. Dat het aantal ondervraagden met een vaste baan in twee jaar snel is toegenomen, dat de werkloosheid in de groep is gedaald van zeven naar drie procent, dat het niveau van de werkzaamheden gestaag stijgt en

Weinig alfa's op academisch niveau

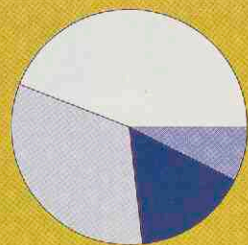
dat het percentage leidinggevende functies toeneemt, het zijn stuk voor stuk constatering die in de lijn der verwachting liggen gezien de landelijke ontwikkelingen. Opmerkelijker is dat het kennelijk zelfs in de huidige tijd voor afgestudeerden van een universiteit niet zo gemakkelijk is om werk op academisch of hbo-niveau te vinden. Dat lijkt althans

de voor de hand liggende conclusie uit het gegeven dat ook na drie jaar nog ruim zes procent van de ondervraagden werkt in een baan beneden hbo-niveau. Dat lot treft overigens voornamelijk alumni uit de alfahoek, die zich ook twee jaar geleden al als *slowstarters* op de arbeidsmarkt manifesteerden. De toen verzamelde cijfers lieten zien dat maar 29 procent van de ondervraagde alfa's binnen een jaar na afstuderen in een academisch beroep terecht was gekomen. Ruim veertig procent was op dat moment werkloos of deed relatief eenvoudig werk. Het nieuwe onderzoek maakt weliswaar duidelijk dat er tussen 1997 en 1999 sprake is geweest van een inhaalslag en dat het aantal hogere functies voor alfa-alumni inmiddels sterk is gegroeid, maar daarbij gaat het vrijwel uitsluitend om een toename van het aantal banen op hbo-niveau. Het aantal door alfa's beklede academische functies groeide in twee jaar niet of nauwelijks, met als gevolg dat van de afgestudeerden in de Algemene Letteren na drie jaar nog steeds niet meer dan een kwart op academisch niveau werkt.

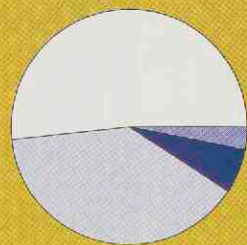
Arbeidsmarktpositie afgestudeerden 1995 - 1996, eerste en tweede meting

Universiteit Utrecht 1997

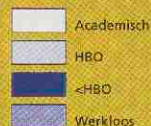
Universiteit Utrecht 1999

Academisch 44,1% • HBO 32,7% • <HBO 15,8% • Werkloos 7,4%

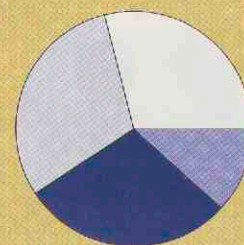

Academisch 52,7% • HBO 39,1% • <HBO 6,1% • Werkloos 3,1%

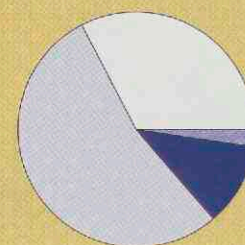

Alfa-cluster 1997

Alfa-cluster 1999

Academisch 29,0% • HBO 30,3% • <HBO 29,0% • Werkloos 11,7%

Academisch 32,6% • HBO 53,7% • <HBO 11,4% • Werkloos 2,3%

Van tijdelijke naar vaste contracten

[Vervolg van pagina 3]

Een lichtpuntje voor alfa-alumni is dat de werkloosheid in hun segment van de arbeidsmarkt tussen het eerste en het derde jaar sterk afneemt. Uit de recente meting blijkt dat het grootste percentage werklozen na drie jaar niet meer voorkomt onder alfa-alumni, maar onder hun gammacollega's (4,4 procent).

Loondienst

Dat wil overigens niet zeggen dat alle andere afgestudeerden van de lichting 1995-1996 werk hebben. Ruim tien procent heeft uit vrije wil besloten af te zien van (het zoeken naar) werk. Het rapport maakt niet duidelijk welke factoren daarbij een rol hebben gespeeld. Opvallend in deze tijd van ondernemingszin is het feit dat het leeuwendeel van de ondervraagden al na één jaar in loondienst werkt, een situatie waarin twee jaar later vrijwel niets is veranderd. Wel is er een duidelijke ontwik-

keling zichtbaar van tijdelijke naar vaste contracten. Niet meer dan vier procent van de afgestudeerden is eigenaar van of partner in een eigen bedrijf, terwijl het aantal freelancers of afgestudeerden met een vrij beroep helemaal miniem is.

Tevredenheid over opleiding neemt toe

Zoals gezegd zijn de ondervraagden tevreden over hun opleiding, maar hebben zij kort na afstuderen nogal wat kritiek op de manier waarop zij in Utrecht zijn voorbereid op een toekomst buiten de universiteit. Opvallend is wel dat de critici de afgelopen twee jaar milder zijn geworden. Was in 1997 slechts 35 procent van de ondervraagden tevreden over de geboden arbeidsmarktorientatie, nu vindt bijna de helft dat daar tijdens de opleiding vol-

doende mogelijkheden voor waren. Ook over de aangeleerde vaardigheden is men nu minder negatief dan twee jaar geleden.

Dat geldt niet voor de kansen die men zichzelf toedicht op de arbeidsmarkt. De vijftien tot twintig procent van de afgestudeerden uit 1995 en 1996 die zich tijdens de eerste meting tamelijk somber toonden over hun toekomstkansen, zijn dat nu nog steeds. En dat is merkwaardig, want een gelijktijdig uitgevoerd onderzoek bij de lichting 1997-1998 liet zien dat die afgestudeerden - ondanks twee jaar minder werkervaring - veel optimistischer zijn over hun kansen op exact dezelfde arbeidsmarkt. Waarschijnlijk blijven de alumni uit 1995 en 1996 het beeld met zich meetorsen van de minder florissante situatie van dat moment, denken de onderzoekers. Een beeld dat zich kennelijk niet wezenlijk door een veranderde werkelijkheid laat corrigeren.

[Erik Hardeman]

'Studie was erg toegesneden op wetenschappelijke loopbaan.'

Arjenne Bak (29) studeerde in 1995 af als milieukundige en in juni 1996 als biologe. Zij is werkzaam als projectleider bij milieuadviesbureau Waardenburg.

'Al voordat ik was afgestudeerd, kreeg ik de kans om mee te werken aan twee onderzoeksprojecten op de universiteit. Een van die projecten betrof het ontwerpen van een zuiveringsmoeras voor oppervlaktewater in Leidsche Rijn. Inhoudelijk was het heel boeiend onderzoek, maar misschien nog belangrijker was dat ik zo in contact kwam met verschillende potentiële werkgevers.

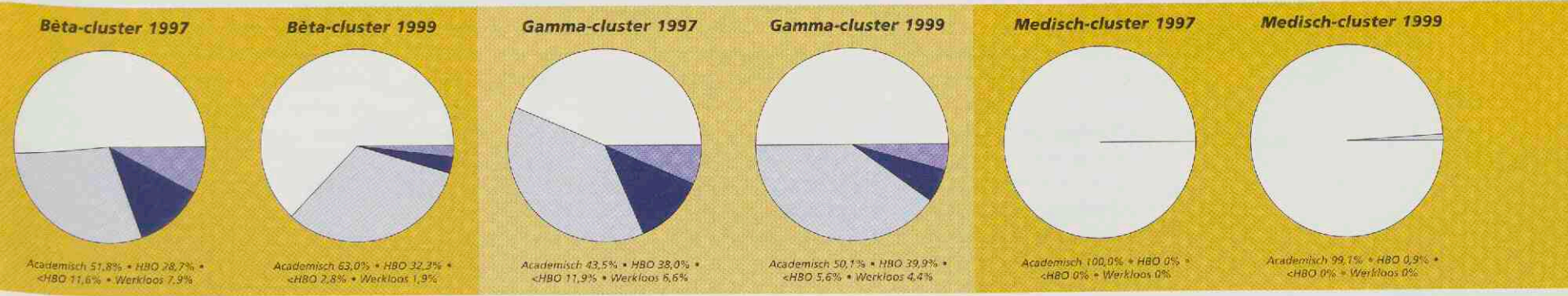
Omdat mijn contract begin '97 afliep, heb ik in het najaar van 1996 een aantal bedrijven benaderd met de vraag of ze werk voor me hadden. Begin 1997 kreeg ik een telefoontje van Hans Waardenburg of ik twee weken kon invallen voor een telefoniste die ziek was geworden. Dat heb ik gedaan en achteraf was het een heel goede beslissing, want na die twee weken rolde ik vanzelf in mijn eerste onderzoekklusje. Het eerste half jaar heb ik via een soort uitzendconstructie bij Waardenburg gewerkt. Toen kreeg ik een jaarcontract en vervolgens een vast contract als projectmedewerker. Sinds 1 januari ben ik projectleider met als specialisatie kwaliteitsbeheer van zoet oppervlaktewater.'

Contacten

'Terugkijkend ben ik heel tevreden over mijn opleiding, al ben ik wel blij dat ik er nog zes jaar over heb kunnen doen. Daardoor kon ik zowel van de diepgang van biologie als van de breedte van milieukunde profiteren. Ik merk nu wel hoe sterk de studie-inhoud was toegesneden op een wetenschappelijke toekomst. Over het houden van presentaties, het verwerven van opdrachten, projectmanagement, allemaal essentiële aspecten van mijn huidige werk, heb ik niets geleerd. Dat vind ik een duidelijk gemis, net als een goed overzicht van de arbeidsmarkt. Ik heb onlangs bezoek gehad van een biologiestudente die geen idee had dat zij straks ook bij een bureau als het onze zou kunnen komen werken.

Dat ik hier terecht ben gekomen, heb ik vooral te danken aan de kans die de vakgroep botanische oecologie en evolutiebiologie me heeft gegeven om onderzoek te doen en aan de contacten die ik daardoor heb opgedaan. Hoe gunstig de werkgelegenheid voor biologen op dit moment ook is, om ergens binnen te komen zijn zulke contacten voor net afgestudeerden echt onmisbaar.'

Nieuw eerstejaars bouwen

'De arbeidsmarkt biedt alle kansen. Zelfs aan Neerlandici.'

Foto: Ivar Pel

Narda Berendse (27) studeerde in december 1996 af in de historische letterkunde. Zij is werkzaam bij de Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk (NOV).

'Na mijn afstuderen heb ik eerst een paar maanden door Peru gereisd. Daarna heb ik vijf maanden voor de klas gestaan als docent Nederlands, om te zien of dat wat voor me was. Maar ik merkte al snel dat mijn hart niet bij het onderwijs ligt. Omdat ik waarschijnlijk ook niet snel werk zou vinden in de historische letterkunde, was de vraag wat ik dan wel met mijn diploma Nederlands kon doen. Er wordt in advertenties niet vaak specifiek gevraagd naar deze achtergrond. Als je toch al niet precies weet waar je op wilt of kunt solliciteren, maakt dat het er niet echt duidelijker op.

In het najaar van 1997 kwam ik via een uitzendbureau terecht op het secretariaat van de Nederlandse Vereniging van Blinden en Slechtzienden. Later heb ik daar ook meegewerkt aan het opzetten en uitwerken van publiciteitscampagnes. Dat was niet bepaald werk op academisch niveau, maar ik maakte daar wel voor het eerst mee hoe het er in de wereld van bedrijven en organisaties aan toe gaat. Heel leerzaam. Tijdens mijn studie had ik me eigenlijk nooit bezig gehouden met 'later'. Ik studeerde omdat het vak me boeide en ik had maar een heel vaag beeld van de 'boze buitenwereld', te meer daar ik ook nooit ergens stage heb gelopen. Na een tweede bezoek aan Peru vond ik het tijd worden voor een serieuze baan. Ik ben eerst anderhalf jaar projectmedewerker geweest bij Cure and

Care Development, een organisatie die publicaties uitgeeft en symposia verzorgt op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg. Sinds maart van dit jaar werk ik als projectmedewerker bij NOV.'

Uitstekend onderwijs

'Tijdens mijn studie ben ik niet of nauwelijks voorbereid op de arbeidsmarkt. Maar eerlijk gezegd vind ik dat ook geen taak van de universiteit. Die moet zorgen voor een goede academische opleiding en in dat opzicht heb ik niets te klagen gehad, want ik heb uitstekend onderwijs gehad en ik ben prima begeleid. Wat ik me wel herinner is dat ik het altijd heel leuk vond om in rapporten te lezen waar afgestudeerde Neerlandici zoal terecht kwamen. Daar had misschien wat meer aandacht aan kunnen worden besteed.

Ik werk op dit moment nog niet echt op academisch niveau, maar ik verwacht dat ik bij NOV goede kansen heb om door te groeien, zodat ik in de toekomst ook zelf projecten kan gaan leiden. Toen ik net was afgestudeerd was ik niet zo optimistisch over mijn toekomstkansen, maar dat is veranderd. Nu ben ik ervan overtuigd dat de arbeidsmarkt alle kansen biedt. Zelfs aan iemand die is afgestudeerd op de negentiende-eeuwse schrijfster van kinderboeken Anna Barbara van Meerten Schilperoort.'

Studenten vragen alumni naar arbeidsmarkt

De overstap van studie naar baan roept vragen op die niet altijd zijn op te lossen door jaarverslagen of studiegidsen. Soms hebben studenten behoefte aan contact met informanten uit het veld. Het alumninetwerk van de Universiteit Utrecht gaat hierop inspelen.

Per 1 september 2000 is het alumnibestand van de Universiteit Utrecht ter beschikking gesteld aan het Studenten Service Centrum (SSC). Daar kunnen Utrechtse studenten zich melden als zij op zoek zijn naar afgestudeerden met een relevante opleiding of werkervaring. De studieloopbaanadviseurs van

het SSC zoeken in het bestand naar afgestudeerden die voldoen aan de gevraagde criteria. Dit zijn uitsluitend alumni die eerder toestemming hebben gegeven voor het opnemen van hun gegevens in een almanak. De student krijgt een of meer adressen mee en neemt vervolgens zelf contact op met de alumnus. Zo kan het SSC erop toezien, dat een alumnus niet te vaak wordt lastiggevallen.

Mogelijk wordt ook u dus een keer benaderd door een student die zich wil oriënteren op de arbeidsmarkt. De gesprekken zullen erop zijn gericht informatie uit te wisselen, waarbij u kunt aangeven op

welke wijze (persoonlijk, telefonisch) u dat wenst en hoeveel tijd u ervoor beschikbaar heeft.

Wilt u spontaan meewerken aan dit initiatief of er gewoon meer over weten? Neem dan contact op met de studieloopbaanadviseur van het Studenten Service Centrum, mw. drs. J.F. Limvers, tel. 030 - 253 1733. E-mail: j.limvers@ssc.usc.uu.nl

Kort nieuws

Personalia

Prof.dr. David de Wied heeft op vrijdag 16 juni in het Roemeense Iasi zijn vijfde eredoctoraat in ontvangst genomen. De Utrechtse emeritushoogleraar kreeg de onderscheiding mede vanwege zijn bijdrage aan de samenwerking tussen de plaatselijke Alexander Ioan Cuza Universiteit en de Universiteit Utrecht. De Wied ontving eerder eredoctoraten van de universiteiten van Szeged,

New York State, Catania en Rome.

De faculteiten Rechtsgeleerdheid en Letteren hebben met ingang van 1 september beide een nieuwe decaan. *Prof.mr. A. Dorresteijn* is benoemd tot decaan van de faculteit Rechtsgeleerdheid en *prof.dr. J.W. Bertens* tot decaan van de faculteit Letteren.

Nieuwe website

Digitale bezoekers van de Universiteit Utrecht dachten op 1 september misschien even dat ze bij het surfen een verkeerde afslag hadden genomen. Want www.uu.nl gaf op die dag een geheel nieuwe vormgeving te zien. Het gevolg van de ingebruikname van de nieuwe algemene website van de universiteit door collegelid drs. Wim Kardux op 31 augustus. Naast de alge-

me website presenteerde de universiteit ook een nieuwe Scholierensite en de vernieuwde site van de faculteit Scheikunde. Op termijn gaan ook andere faculteiten en diensten over op de nieuwe 'webstyle'.

to: Ivar Pel

Kritische visitatie farmacie

De visitatiecommissie van de VSNU heeft zich onlangs kritisch uitgelaten over de opleiding Farmacie van de Universiteit Utrecht. Als reactie heeft de faculteit besloten het voorgenomen vernieuwingsproces in het onderwijs versneld door te zetten. De vernieuwde opleiding gaat in september 2001 van start.

De commissie heeft zich kritisch uitgelaten over de ambitieuze doelstellingen en

eindtermen van het studieprogramma. Er is onvoldoende aandacht voor de attitudevorming en ethische aspecten van de opleiding, terwijl de interne samenhang van het programma eveneens verbetering behoeft. Voorts stelde de commissie dat de onderwijsfaciliteiten mager zijn en de personeelsbezetting te krap. Het globale eindoordeel van de commissie luidt dat het niveau van het uitgevoerde onderwijsprogramma maar net voldoende is.

Overigens oordeelt de commissie positief over het studierendement, het evenwicht tussen de breedte en diepgang van het studieprogramma, het inspelen op actuele ontwikkelingen en de studielast. Ook gunstig is het feit dat afgestudeerden bijna allemaal op korte termijn een baan op academisch niveau vinden. De vernieuwde Farmacie-opleiding zal een grotere variëteit aan onderwijsvormen laten zien en een grotere integratie van vakgebieden. Tevens zal

het accent van de opleiding verschuiven naar de integrale behandeling van de patiënt met geneesmiddelen, de zogenaamde farmaceutische patiëntenzorg, met gebruikmaking van moderne didactische vormen en leermiddelen.

Informatie: drs. Deby Ondaatje, (030) 253 7317/7313

Promotienieuws

Maandelijks promoveren aan de Universiteit Utrecht tientallen onderzoekers. De maand september 2000 is wat dat betreft een topper met 55 dissertaties. Hieronder een samenvatting van enkele nieuwswaardige onderzoeken. Meer informatie over de promoties kunt u vinden op de homepage van de universiteit, onder 'nieuws en agenda' op www.uu.nl.

Geestelijke Gezondheidszorg

Instellingen op het gebied van Geestelijke Gezondheidszorg (GGz) moeten betere voorlichting aan allochtonen geven over wat zij wel en niet kunnen bieden. Ook moeten zij intensief gaan samenwerken met instanties op het terrein van maatschappelijk werk.

Allochtonen hebben geen uitgesproken voorkeur voor de etnische achtergrond van de hulpverlener. Wel is het belangrijk dat de behandeling sterk op de leef- en denkwereld van de cliënt is afgestemd. Dit zijn enkele conclusies die Jeroen Knipscheer trekt uit zijn onderzoek naar de hulpvraag en het te volgen hulpzoektraject van allochtonen in de GGz. Hij deed onderzoek onder 392 Surinamers, 81 Ghanezen, 169 Marokkanen, 237 Turken en – ter vergelijking – 89 autochtone Nederlanders. Volgens Knipscheer komen migranten dikwijls 'in de psychiatrie' terecht wanneer problemen escaleren. De GGz dreigt zo een eindstation voor hen te worden, terwijl zij in veel gevallen beter geholpen hadden kunnen worden door bij-

voorbeeld het maatschappelijk werk. Knipscheer promoveerde op 15 september aan de faculteit Sociale Wetenschappen.

Antistoffen

Antistoffen, essentieel in de afweer tegen bacteriën en virussen, bestaan uit een deel dat specifiek een bepaalde structuur herkent (bijvoorbeeld op een bacterie) en een deel dat in staat is witte bloedcellen te activeren via de zogenaamde Fc receptoren. Als antistoffen een bacterie herkennen wordt deze met antistoffen beladen en zijn witte bloedcellen in staat de bacterie als schadelijk te herkennen, op te eten en te vernietigen. Het onderzoek van Lodewijk van der Pol spitste zich toe op twee soorten bacteriën, pneumokokken en meningokokken, de belang-

rijkste oorzaken van onder meer longontsteking, hersenvliesontsteking en bloedvergiftiging. Zowel antistoffen op het slijmvlies als in het bloed blijken in staat adequate bescherming te bieden tegen infecties met deze bacteriën. Wel is er een verschil: witte bloedcellen lijken goed in staat pneumokokken op te eten wanneer er slechts één soort Fc receptor wordt geactiveerd. Om meningokokken onschadelijk te maken zijn er meer Fc receptoren nodig. Van der Pol promoveert op 26 september aan de faculteit Geneeskunde.

Oecumene

In de christelijke traditie worden geloofspraktijken zoals het gebed, de eredienst en de pastorale zorg voor elkaar, doorgegeven van generatie op

generatie. De geloofsovertuigingen en de idealen die daarmee samenhangen blijken echter aan verandering onderhevig te zijn. Volgens Wybren de Jong, die op 21 september promoveert aan de faculteit Godgeleerdheid, is het christendom zozeer op de situatie van de gelovigen betrokken, dat elke gemeenschap opnieuw de kern van het geloof moet vaststellen. De Jong pleit ervoor dat de kerken niet uitgaan van een onveranderlijke kern van het geloof, maar aan de hand van de kerkgeschiedenis naar de praktische ervaringen in de oecumene kijken. Daarbij kan duidelijk worden welke overeenkomsten en verschillen leiden tot vruchtbare samenwerking en wederzijdse verdieping en welke verschillen daar in juist een obstakel vormen.

foto: Rein van der Zee

Nieuwe eerstejaars bouwen kunstwerk

Zo'n 2500 eerstejaarsstudenten van universiteit en hogescholen hebben letterlijk en figuurlijk hun steentje bijgedragen aan de bouw van een enorme zonnewijzer op de Uithof. Nog nooit hebben zoveel mensen samen een kunstwerk gebouwd. De bouw van de zonnewijzer was een van de vele programmaonderdelen van de zoge-

naamde UIT-dagen (Utrechtse Introductie Tijd) die van 14 t/m 18 augustus werden gehouden. De aankomende studenten maakten onder het motto 'Uit en Nieuw' tijdens deze dagen kennis met Utrecht in al zijn facetten. Op 18 augustus hadden zich 5239 studenten bij de universiteit aangemeld. Vergeleken met de cijfers van een jaar terug

(5307) betekent dit een daling van iets meer dan 1%.

Universiteit en individu

De redes bij de opening van het academisch jaar in de Utrechtse Domkerk op 4 september stonden geheel in het teken van de relatie tussen universiteit en individu. De voorzitter van het Utrechtse college van bestuur drs. Jan Veldhuis stond stil bij de ontwikkelingen naar een onderwijsstelsel dat meer is toegesneden op de maat van de individuele student. Rector magnificus prof. dr. Harry Voorma schetste de toekomst van het onderzoek

als een internationale speurtocht naar wetenschappelijk toptalent.

De afgelopen jaren heeft de Universiteit Utrecht veel geïnvesteerd in de kwaliteit van het onderwijs, aldus collegevoorzitter Jan Veldhuis. Onder meer door curriculumvernieuwing, de inrichting van excellente studieraden, de verbetering van onderwijsfaciliteiten en de opwaardering van het docentschap. Die investering werd en wordt gepleegd onder het motto:

onderwijs op maat. De universiteit wil de individuele studenten meer mogelijkheden, uitdagingen en kwaliteit bieden. De komende overgang naar een internationaal bachelors-master systeem borduurt voort op deze lijn, maar zal tegelijk gepaard gaan met een ingrijpende verandering in de universitaire organisatie en in het profiel van de Utrechtse universiteit. Volgens rector Harry Voorma staat het Utrechtse onderzoek voor een soortgelijke ingrijpende verandering. Utrecht

boekte de afgelopen vijftien jaar succes met de organisatie van goedgekozen universitaire zwaartepunten en met de voortvarende vorming van onderzoeksinstituten en onderzoekscholen. Deze aanpak zal Utrecht zeker voortzetten, maar daarnaast wil de universiteit extra aandacht geven aan het opleiden en aantrekken van veelbelovende onderzoekers. Bijvoorbeeld door het creëren van een speciaal fonds voor zeer getalenteerde promovendi en het gericht zoeken naar inter-

nationale topwetenschappers.

De toespraken van Veldhuis en Voorma zijn gebundeld in de brochure 'Opening Academisch Jaar Universiteit Utrecht 2000-2001; universiteit en individu en universiteit.' Deze uitgave is te bestellen via het secretariaat CSC, Universiteit Utrecht, Postbus 80125, 3508 TC Utrecht. Email: secr@csc.usc.uu.nl.

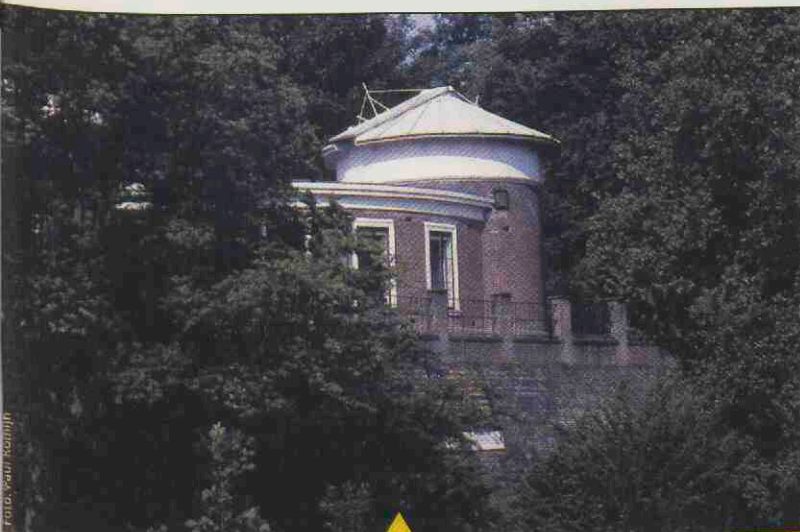

foto: van Kesteren

Restauratie sterrenwacht

In augustus is begonnen met een tweejarige renovatie van de oude Universiteits-sterrenwacht Sonnenborgh. Het gebouw, dat sinds 1987 in bezit is van de gemeente, staat op een in 1550 gebouwd bastion van de stad Utrecht.

Met steun van de Utrechtse financiële wereld kan de sterrenwacht dit najaar een nieuwe grote sterrenkijker aanschaffen, waarmee het grote publiek toegang tot het heelal krijgt.

Rechten vernieuwt onderwijs

Meer aandacht voor academische vaardigheden en het aanleren van een onderzoeksgerichte houding. Dat is de kern van de radicale onderwijsvernieuwing die de faculteit Rechten vanaf het collegejaar 2001-2002 gaat doorvoeren. Het is de basis van een bachelor-master structuur in de faculteit.

De nieuwe plannen zijn de uitkomst van een faculteitsbrede discussie. Naast kopstukken uit de faculteit, overige medewerkers en studenten, zijn vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de overheid geraadpleegd. Het nieuwe onderwijs gaat uit van een bachelorfase van drie jaar. Daarin kunnen de studenten zich kwalificeren voor een van de master-opleidingen van

de faculteit, die meer specialistisch van aard zijn. De gedachten gaan uit naar vijf varianten, gericht op de advocatuur en rechtspraak, het notariaat en de fiscale praktijk, het bedrijfsleven, de overheid en publieke sector, en het Europese en het internationaal recht.

Volgens onderwijsdirecteur prof. mr. T. Hol overweegt de faculteit al in de bachelor-fase differentiatie aan te brengen, zodat niet alle studenten zullen instromen in een master-opleiding. 'Zelf denk ik niet direct aan een bindend studieadvies, maar studenten met minder ambities kunnen het advies krijgen zich te richten op de para-juridische beroepen, zoals griffier of gerechtssecretaris', aldus Hol. In 2001-2002 moet de prope-

deuse van de juridische opleiding zijn geënt op het nieuwe systeem. Een jaar later kunnen dan de eerste twee jaar van de bachelor-opleiding van start gaan. De faculteit heeft voor dit jaar ongeveer een half miljoen gulden gereserveerd voor de voorbereiding van de vernieuwing.

Freudenthal Instituut exporteert realistisch rekenonderwijs

De proef op de som

‘Wanneer je een kind laat kiezen uit een groot en een klein stuk taart, zal het altijd het grootste stuk kiezen. Dat is de eerste stap op weg naar wiskundige vergelijkingen’. Zegt professor Jan de Lange, directeur van het Freudenthal Instituut. Het wereldwijde succes van een Utrechts expertisecentrum.

Het Freudenthal Instituut is onderdeel van de Utrechtse faculteit Wiskunde en Informatica en het Centrum voor Didactiek van de Bètawetenschappen. Het instituut fungeert als nationaal expertisecentrum voor het reken-wiskundeonderwijs en ICT in basis- en voortgezet onderwijs. De Lange en zijn collega's doen er alles aan om scholieren te leren rekenen op een manier, die aansluit bij hun dagelijks leven en bij hun talenten.

Niet alleen bij het kiezen van taart komt wiskunde kijken. Jonge kinderen weten in een groot huis (driedimensionaal) feilloos de plank te vinden waarop hun favoriete stuk speelgoed ligt. In gedachten maken ze een model van de werkelijkheid en vinden zo hun weg. 'Dat is aangeboren wiskunde', zegt De Lange. 'Die kwaliteiten zijn er al, daar moet je gebruik van maken. Het wiskundeonderwijs kan erop voortbouwen.' Deze manier van werken wordt realistisch reken- en wiskundeonderwijs genoemd. Een methode die het instituut nationaal en internationaal roem heeft bezorgd. Kinderen krijgen geen abstracte sommen voorgelegd, maar zoeken oplossingen voor concrete problemen. En ontdekken zo spelenderwijs zelf hoe wiskundige regels werken.

Schildersbedrijf

'De laatste 10, 15 jaar is het wiskundeonderwijs enorm veranderd', zegt alumnus Arie Hol. Hij studeerde wiskunde in Utrecht en is leraar op het Cals College in Nieuwegein. Daar geeft hij les aan Haven Vwo-leerlingen van alle klassen. De verdienste van het Freudenthal Instituut is volgens Hol het onderzoek naar realistisch wiskundeonderwijs en de vertaling van de resultaten in bruikbare opgaven. 'Vroeger moesten leerlingen de vergelijking $30+80x=50+60x$ oplossen. Voor veel kinderen was dit te abstract. Ze vroegen zich af: 'waar doen we dit in hemelsnaam voor?' Nu gaat dezelfde opgave over twee schildersbedrijven. Het ene rekent 30 gulden voorrijkosten en een uurloon van 80 gulden. Het andere bedrijf vraagt respectievelijk 50 en 60 gulden. Welk bedrijf is het goedkoopst? Deze vergelijking maakt de wiskunde concreet. Scholieren zien in dat wiskunde zin heeft.'

Directeur De Lange onderstreept hoe wezenlijk het is dat leerlingen al doende het belang van wiskundige kennis leren inzien. Kansberekeningen zijn verweven met het leven van alledag. Politici goochelen met cijfers over de groei van Schiphol, de kranten staan bol van de statistieken, hypotheekadviseurs schermen met de mooiste berekeningen.

Rekenweb en WisWeb

De computer en internet horen net zo bij een school als een bord en krijtjes. Het zal daarom geen verbazing wekken dat het Freudenthal Instituut veelvuldig gebruik maakt van internet voor rekenen en wiskunde. Op de site van het instituut - www.fi.uu.nl - is voor leerlingen, leraren en ouders het Rekenweb en het WisWeb te vinden. Op het Rekenweb staan allerlei rekenspelletjes: flippo, de kapotte rekenmachine, de getallenfabriek en Barney. Barney is genoemd naar de darter Raymond van Barneveld. Deze sportheld moet niet alleen goed kunnen gooien maar ook kunnen rekenen. Kinderen kunnen op het Rekenweb al rekenend tegen elkaar darten. Het pijltje is vervangen door de muis. Beide spelers beginnen met 501 punten en diegene die het eerst bij nul is wint. Voor wiskunde op het voortgezet onderwijs biedt het instituut WisWeb, waar materiaal en programma's voor de wiskundeles zijn te downloaden.

Vrijwel alle basisscholen en middelbare scholen in Nederland werken inmiddels volgens de Freudenthalmethode. Maar het onderzoek naar de beste vorm van reken- en wiskundeonderwijs is daarmee niet afgerond. 'Het is een dynamische theorie. De kinderen en de maatschappij veranderen voortdurend. De grondslag is dat je steeds opnieuw moet aansluiten bij de kennis die het kind al heeft.' Onderzoekers van het instituut blijven de klaslokalen bezoeken om hun methoden te toetsen. Uitgevers gebruiken de uitkomsten bij de productie van lesmateriaal. Ook maakt het instituut veel opgaven voor toetsen en examens. Bij het oplossen van de wiskundige opgaven gaat het niet alleen om het antwoord, maar vooral om de manier van redeneren. Een goed uitgevoerde berekening toont aan dat de leerling inzicht heeft verworven.

Handelsreiziger

Is deze manier van toetsen in Nederland al jaren gemeengoed, in het buitenland werd er tot voor kort heel anders over gedacht. De Lange: 'Ik heb me jarenlang een handelsreiziger gevoeld die zijn ideeën aan de man moest brengen. Nu moet ik juist alle uitnodigingen afslaan.' De probleemgeoriënteerde aanpak is internationaal veelgevraagd. Zelfs de Aziatische landen, die het in de internationale vergelijkende tests nóg beter doen dan Nederland, willen advies en expertise van het Freudenthal Instituut. In landen als Singapore en Zuid-Korea wordt wiskunde er nog steeds ouderwets ingestampt. De Aziatische lesmethoden doen geen beroep op de creativiteit van de leerling. Ook daar wil men nu de

Sluit aan bij wat het kind al weet

Nederlandse aanpak. 'Voor innovatie heb je mensen nodig die zelf oplossingen bedenken. Ze gaan er vanuit dat het Nederlandse model de nieuwsgierigheid prikkelt en zo tot betere prestaties zal leiden.' De internationale projecten vergen veel aandacht. 'We zijn vaak in de Verenigde Staten en Zuid-Amerika. We gaan nu ook onderzoek doen in Indonesië. Ik denk dat 80 procent van ons budget uit de derde geldstroom komt.'

Dat Nederland steevast goed scoort in internationale tests zegt volgens De Lange maar weinig. Die vergelijkende toetsen zijn van een bedroevend niveau. De directeur trekt een recente opgave uit de kast. Op een simpel landkaartje staan drie plaatsen gemarkeerd en een balkje dat aangeeft hoeveel

Directeur Jan de Lange: 'Ik voelde me een handelsreiziger, nu moet ik uitnodigingen afslaan.'

kilometer één centimeter vertegenwoordigt. De vraag is hoe ver twee plaatsen uit elkaar liggen. De 14-jarige scholier moet uit vier antwoorden kiezen. Een makkelijke opgave, volgens De Lange. 'En die valt dan valt onder de noemer Using Complex Procedures. De uitslag van deze testen zegt meer over de andere landen dan over Nederland. In het buitenland is het rekenonderwijs domweg nog slechter dan bij ons.'

De stand van zaken in het Nederlandse onderwijs stemt De Lange niet vrolijk. 'Wij doen er alles aan om het onderwijs vooral leuk te houden, omdat leerlingen anders afhaken. Ze moeten zich prettig voelen. Maar het verkrijgen van wiskundig inzicht kost nu eenmaal tijd en moeite. Wiskundige problemen als een intellectuele uitdaging passen niet meer in de maatschappelijke trends. Leerlingen hebben veel hobby's en bijbaantjes en weinig tijd voor huiswerk.'

Prioriteiten stellen

Wiskundeleraar Hol kent het probleem uit de praktijk. 'Leerlingen maken hun huiswerk niet, omdat ze folders hebben rondgebracht. Natuurlijk vind ik dat vervelend. Maar je moet niet verbaasd zijn dat ze zelf hun prioriteiten stellen. We doen ons best om leerlingen zelfstandig te laten kiezen en werken. De consequentie is dat ze soms eerst voor hun bijbaantje kiezen en het huiswerk op het tweede plan komt.' Hol maakt zich geen grote zorgen. Later als ze een baan hebben moeten ze ook zelf keuzes maken en de gevolgen daarvan dragen. De schooltijd bereidt ze daarop voor.

De nadruk die Hol legt op zelfstandig werken komt ook naar voren op de Olympiade; een verplichte wiskundedag voor leerlingen die wiskunde A hebben gekozen. 'Bij wiskunde A wordt altijd de vraag gesteld of het toepasbaar is. De opgaven moeten gestoeld zijn op de realiteit. Tijdens de Olympiade van twee jaar geleden moesten de leerlingen onderzoeken of een kraslotenactie van een doehet-zelfzaak slim was opgezet. Vervolgens moesten ze een betere opzet bedenken. Een opgave waar een lekker stukje kansberekening in zit. In groepjes zijn ze daar een hele dag mee bezig en discussiëren fel met elkaar. Op het eind van de dag moeten ze hun oplossing presenteren. De tijd gaat snel voorbij, terwijl ze eerst opzagen tegen een hele dag wiskunde. Ze vertellen me dat ze die dag leuk hebben gevonden.'

[Michiel Slütter]

Het Freudenthal Instituut vindt u op de Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht, tel. (030) 2611611, e-mail: fi@fi.uu.nl op website www.fi.uu.nl.

Illusterzijde

De Universiteit Utrecht in de pers

Socioloog Vincent Duindam deed het afgelopen decennium permanent onderzoek naar de 'zorgzin' van mannen. Duindam: 'Het samen delen van arbeid en zorg voor kinderen werd hier nog niet zo lang geleden vreemd gevonden, maar is in betrekkelijk korte tijd tot de sociale wenselijkheden gaan behoren. Tachtig tot negentig procent van de bevolking vindt het een goede zaak dat mannen en vrouwen de taken meer verdelen.' [Elsevier]

Sinds kort kennen Amerikaanse wetenschappers de hele reeks van verbindingen die het erfelijk materiaal van de mens vormen. Clinton noemde deze ontdekking 'de taal waarin God het leven heeft geschreven'. 'Het zoveelste misverstand over DNA-onderzoek', vindt prof. dr. Wiel Hoekstra, hoogleeraar microbiologie. 'DNA is een interessante chemische verbinding, zoals er wel meer zijn in de levende natuur. Het is de blauwdruk voor essentiële chemische reacties in de cel en voor de verdubbeling van de cel. Dat is bepaald niet niks, maar maak er niet meer van.' [Utrechts Nieuwsblad]

Onderzoekers van de Universiteit Utrecht stellen in een advies aan staatssecretaris Verstand van Sociale Zaken dat er een nationaal actieplan van de overheid moet komen ter bestrijding van huiselijk geweld tegen vrouwen. Het overheidsbeleid schiet nu tekort. I. Boerefijn, coordinator van het onderzoek: 'de verschillende ministeries zijn wel bezig met maatregelen, maar er is geen onderling overleg.' [De Volkskrant]

Naar aanleiding van het Bouterse-proces zegt hoogleraar strafrecht C. Brants: 'Rechtszaken worden steeds ondoorzichtiger voor de pers door het toenemende gebruik van anonieme getuigen en geheime opsporingsmethoden. De beslissende momenten in het strafproces vinden steeds vaker buiten de rechtszitting plaats. De rechter weet wel hoe het zit, maar de journalisten niet. In sommige gevallen is dat legitiem, maar de openbaarheid staat daardoor wel op het spel. Dat is zorgelijk.' [De Volkskrant]

Dr. Jacomine Nortier deed onderzoek naar de straattaal en het Murks in Utrecht. 'Het is verschrikkelijk leuk om te zien hoe jongeren naast kleding en muziek, ook taal gebruiken om hun eigen identiteit te zoeken.' Hoe je praat, verschilt per stad. De jonge Utrechters hebben een dialect dat ze alleen gebruiken als er geen volwassenen in de buurt zijn. Ze putten uit allerlei talen en gebruiken 'zelfverzonden' woorden. Straattaal is vluchtig en verschilt per groep. Nortier merkte dat de woorden die te populair worden, ook weer verdwijnen. Murks is de benaming die Utrechtse jongeren geven aan het imiteren van de Turks/Marokkaanse-intonatie. Nortier: 'hierbij is echter geen sprake van culturele vermenging, zoals bij straattaal, maar van na-apen.' [Trouw]

De Sprong

Afgestudeerd, en dan?

Barbara Titus: 26 jaar
Opleiding: Muziekwetenschappen
Afgestudeerd in: 1997
Baan: geen, vervolgstudie in Oxford

De mores van een Oxford college

Middeleeuwse colleges omzoomd door weelderig loof, enorme pinten bier, punteren op de Thames en vooral veel uiterlijk vertoon. Dankzij *Brideshead Revisited* en *Inspector Morse* weet de hele wereld hoe het eraan toe gaat in Oxford. Musicologe Barbara Titus besloot er een jaar te gaan studeren.

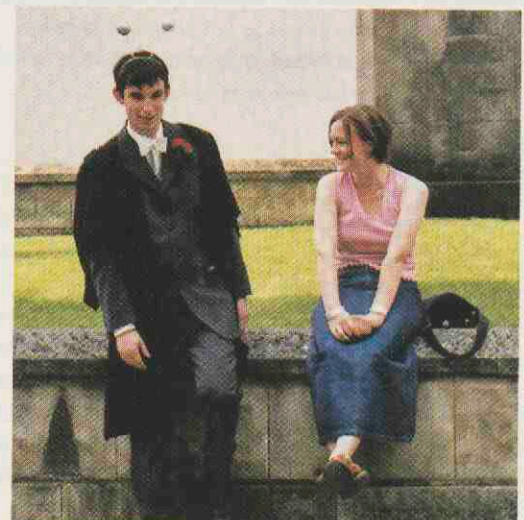
Nadat ze afstudeerde in de Muziekwetenschap, werkte Barbara Titus ruim anderhalf jaar als medewerker bij een muziekcentrum. 'Ik wilde weten hoe de wereld buiten de universiteit was. Dat beviel, maar na enige tijd merkte ik dat het werk me niet meer uitdaagde, er zat te weinig ontwikkeling in. Bovendien was er organisatorisch het een en ander mis. Het was tijd voor wat anders.' Titus had altijd al in het buitenland willen studeren. Ze maakte een onderzoeksvoorstel, verzamelde aanbevelingen en schreef een aantal Britse universiteiten aan. Verschillende instituten namen haar aan maar ze koos voor Oxford. 'Ik heb altijd al hier willen studeren. De stad is geweldig en de faculteit Muziek en haar docenten staan wereldwijd goed bekend. Het vak is hier meer filosofisch georiënteerd dan het historisch gerichte Utrecht. Dat sprak me aan.'

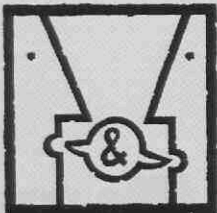
De begeleiding lijkt in Oxford heel intensief: formeel letten er allerlei mensen op je, van een vakgroep-supervisor en een begeleider vanuit je college tot een uitgebreid mentorsysteem van studenten. 'De praktijk is echter dat je heel erg je eigen gang gaat. Je moet goed weten wat je wilt en heel goed nagaan wat de vakgroep vervolgens van jou wil. Het systeem is totaal anders dan in Nederland: je werkt aan een betogend essay, dat wordt vervolgens helemaal ondersteboven gehaald en dan ga je verder. Het moet altijd beter, pas veel verderop krijg je een cijfer. Het is een nogal prestatiegerichte methode: je moet er tegen kunnen om nauwelijks positieve feedback te krijgen. Je staat erg onder druk, maar leerzaam is het wel.' Titus woont in een nieuwbouwfiling van Lincoln College, dat stamt uit 1427. De stad staat inderdaad vol met monumentale gebouwen en torentjes. Omdat het examentijd is lopen overal studenten in toga en muts. 'Als je niet correct gekleed bent, mag je geen toetsen afleggen. Tijdens het avondeten zijn we in gown. We gaan staan als de docenten binnenkomen. Zo zijn er overal regeltjes voor. Nie-

mand snapt waarom. Het is zo gegroeid, is het argument. In elk geval is al dat cachet intimiderend genoeg om erin mee te gaan.' De musicologe voelt zich als een vis in het water. 'De mooie tuinen en gebouwen, maar ook de intieme gemeenschap van het college bevallen me prima. Vakmatig verdiep ik me enorm. Daarnaast zing ik in koren, ik roei en ontmoet veel interessante mensen uit andere disciplines.' Ze heeft dan ook besloten om, als de financiën daarvoor rond komen, in Oxford te promoveren. 'Dan blijf ik hier nog drie jaar om aan mijn dissertatie te werken. Het kost veel energie om je in te passen in zo'n andere wereld, maar het is het waard.'

[Vrouwkje Tuinman]

Als je niet correct gekleed bent, mag je geen toetsen afleggen

Vakgenoten

Docent en afgestudeerde over elkaar, de opleiding en de arbeidsmarkt

De wegen van opvoedingsdeskundigen prof.dr Micha de Winter en dr Ingrid van Lieshout - hoogzwanger van een tweeling - hebben elkaar regelmatig gekruist. In de jaren tachtig deden ze samen onderzoek naar de tijdsbesteding van jongeren in Utrecht, zeven jaar geleden promoveerde Van Lieshout bij De Winter. De Winter is afgelopen maart benoemd tot bijzonder hoogleraar in 'de sociale en affectieve vorming van jeugdigen' bij de faculteit Sociale Wetenschappen. Voorheen had hij als hoogleraar tien jaar lang de preventieve jeugdgezondheidszorg via consultatiebureaus tot vakgebied.

Van Lieshout de pragmaticus en De Winter de theoreticus? Zij: 'Zoiets ja'. Hij: 'Welnee, ik ben geen kamergeleerde'.

Foto: Ivar Pel

De kinderen van de burenen

Hij is het type dat anekdote op anekdote stapelt. Zijn vakgenoot Ingrid van Lieshout is nog niet binnen in zijn wit gesausde kamer in Centrumgebouw Zuid, of hij slaat met de vlakke hand tegen de muur. 'Weet je nog Ingrid, in Trans 2?' En dan komt het verhaal hoe hij, eind jaren tachtig, in z'n oude kloffie en bepakt met rollen Gamma-behang z'n werkkamer zelf een opfrisbeurt gaf. Na een paar uur van noeste arbeid kreeg hij van de faculteitsdirecteur een standje, omdat hij niet 'stotend had behangen'. Twintig jaar ouder en twee leerstoelen rijker, vertelt hij opgewekt dat hij ook nu de initiator was van het frisse muurwit op zijn werkplek.

Buitenschoolse opvang

It takes a village to raise a child. Opvoeden, zo vindt De Winter, is een gemeenschappelijke aangelegenheid. We zouden ook de kinderen van de burenen moeten opvoeden. Maar wie het waagt om commentaar te leveren op het gedrag van anderen kind, krijgt te horen: hoepel op, bemoei je er niet mee. 'Er is de afgelopen veertig jaar veel veranderd in onze samenleving. De invloed van de kerken en de positieve sociale controle bestaan niet meer. Wat is er voor in de plaats gekomen? De grootschaligheid en de individualisering. Forensenwijken, burenen die zich uit angst niet met elkaar durven te bemoeien. Kinderen van hoogopgeleide ouders worden na school naar ballet en vioolles gereden. Maar een Marokkaanse moeder van een groot gezin heeft daar geen tijd voor.' Er zijn allerlei oplossingen voor te verzinnen, aldus De Winter, maar die hangen deels samen met de bereidheid van politici om te investeren in de jeugd. Hij merkt dat dit langzaam begint te komen. Laatst was hij op bezoek bij de zogenaamde 'Vensterscholen' in Groningen. Deze zijn gestart als project buitenschoolse opvang, om kinderen in achterstandswijken verstrooiing te bieden. Op vijf locaties zijn prachtige, multifunctionele gebouwen neergezet, met een recreatieruimte voor bejaarden, een peuterspeelzaal, een crèche, het consultatiebureau en de bie. Met de basisschool ernaast. 'Aan deze vorm van opvang buitenshuis bestaat grote behoefte. Ik denk dat het concept zich de komende

jaren sterk zal ontwikkelen, mogelijk landelijk,' voorspelt De Winter.

Verleidingen op straat

Ingrid van Lieshout, sociologe, is onderzoeker bij de afdeling Bestuursinformatie van de gemeente Utrecht. Uit een recente peiling hoe de inwoners van de stad Utrecht de sociale infrastructuur beleven, bleek dat met name Turkse, Marokkaanse en alleenstaande ouders grote behoefte hebben aan betrokkenheid vanuit de gemeente en overheid bij de opvoeding van hun kinderen. Ze vertelt, knabbelend aan een boterham: 'Veel ouders maken zich al in een vroeg stadium zorgen of het kind aan de hoge eisen van de samenleving kan voldoen. Bin-

'Ouders voelen zich in de steek gelaten door de maatschappij.'

nenshuis werkt hun opvoedingsstijl vaak goed, maar op straat staan de kinderen bloot aan allerlei verleidingen. Dat maakt de ouders erg onzeker.' Al eerder werkte Van Lieshout in opdracht van de gemeente Utrecht: midden jaren tachtig samen met De Winter aan het project Wijkjongeren Perspectief Utrecht. Van Lieshout vertelt dat ze gesprekken voerde met de burgemeester, jongerenwerkers en beleidsmakers, op zoek naar een zinvolle tijdsbesteding voor de jeugd. 'Ik evalueerde met al die mensen wat inhoudelijk een goede aanpak was, maar ook welke problemen zich beleidsmatig voordeden. Die verbreding van mijn werk vond ik heerlijk.' De Winter vult aan: 'Zelden heb ik iemand zo tot bloei zien komen als Ingrid. Ik was echt trots op haar. Ze werd opeens het veld in geslingerd en moest zich daar met de meest uiteenlopende zaken bezighouden.' Gevraagd naar het verschil tussen De Winter en haar zelf, zegt Van Lieshout: 'Micha denkt altijd na over de jongeren zelf, terwijl ik de ideeën over de jeugd praktisch wil vertalen.' De Winter de theoreticus en Van Lieshout de pragmaticus? Zij: 'Zoiets ja.' Hij: 'Welnee. Ik ben geen kamergeleerde. Er is

natuurlijk altijd wel iemand op een school die zegt: leuk meneer De Winter, maar hoe doen we dat nou in het echt? Toch haal ik mijn inzichten altijd uit de praktijk. Ik luister naar jongeren.'

Weg met megascholen

Verwachten de twee opvoedingsdeskundigen dat opvoeden de komende eeuw een individuele aangelegenheid blijft? Volgens Van Lieshout zullen veel ouders zich blijven afvragen in welke gevallen ze op de maatschappij kunnen leunen. 'Ik heb het niet over de technisch-medische zorg, die is overgeorganiseerd. Ik merk het aan den lijve nu ik zwanger ben: hoeveel echo's heb ik nu al gehad! Je wordt er niet goed van. Maar ik maak me ongerust over het gebrek aan betrokkenheid bij de kinderen van een ander.' Ook De Winter maakt zich zorgen, zeker als Nederland trendsetter Amerika volgt in de vergaande individualisering. Het Amerikaanse kind heeft het gevoel dat hij er helemaal alleen voor staat en jaagt louter zijn eigen geluk na. Het heeft geleid tot een sterk stijgende gewelddadigheid onder de Amerikaanse jeugd. 'Het is mijn drive om deze situatie in Nederland te voorkomen,' zegt hij. Daarom wil hij af van de megascholen. Jaren geleden al ageerde hij tegen clusterscholen omdat ze de sociale vorming van jongeren in de weg staan. Volgens Van Lieshout doet het schooltype er niet zo veel toe. Belangrijker is hoeveel persoonlijke aandacht een school voor de kinderen heeft. 'En voor de leerkrachten,' voegt ze toe. 'Op grote scholen ligt een enorme druk op leraren, wat ook op de leerlingen een negatief effect heeft.' 'Grappig dat dit ter sprake komt,' haakt De Winter in. 'Toen ik gisteren dit interview voorbereidde, bedacht ik dat jij altijd al veel oog voor de professionals had. Mijn eigen proefschrift, begin jaren zeventig, was een regelrechte aanklacht tegen de professional. Ik vond alles fout wat de autonomie van ouders aan banden legde. Ingrid schreef zeven jaar geleden haar proefschrift bij mij over de invloed van opvoedingsdeskundigheid op ouders. Ze vond dat professionals en ouders samen verantwoordelijk zijn voor de 'deskundigheidscultuur'.'

[Chiara Soldati]

Foto: Ben Peters

De dierenartsen Tussen

Dokter Vlimmen, het boegbeeld van de allround veearts die in een dampende stal een kalf ter wereld helpt, blijkt nog te bestaan. Tegelijkertijd raakt het beroep van dierenarts verder gedifferentieerd en komen er meer specialisten, dierenwetenschappers en beleidsmakers. Vijf veterinaren over trends in het vak en hun studietijd in Utrecht, de enige Nederlandse universiteitsstad met een faculteit der Diergeneeskunde.

Foto's: Ivar Pel

Dr. A.A.M.E. (Aleid) Lubberink studeerde in 1962 af. Zij werkte 22 jaar aan de faculteit Diergeneeskunde en ruim 15 jaar in het Veterinair Specialistisch Centrum de Wagenrenk te Wageningen. Sinds 1 juli is zij met pensioen.

'De Wagenrenk behandelt al sinds de jaren zestig honden en katten op verwijzing van dierenartsen. Dat was toen heel speciaal. Deze gezelschapsdierenkliniek is eigenlijk de voorloper op de meer gespecialiseerde richtingen in de diergeneeskunde. Sinds 1985 werkte ik daar als chirurg en internist. Inmiddels zijn alle specialismen er bijgekomen: de oogarts, huidarts, orthopeed, oncoloog, radioloog en tandarts. Er is nu veel meer sprake van een verwijzingscultuur. Dierenartsen vinden het prettig hun patiënten door te verwijzen. Wij zijn ook geen concurrent van hen. Omgekeerd willen mensen soms iemand hebben met meer specialistische kennis. Ze zijn ook bereid veel meer te betalen voor hun huisdieren. Ik deed soms operaties van een paar duizend gulden die de eigenaars uit eigen zak betaalden. Aanvankelijk hadden we twee dieren per dag. Nu werken er tien specialisten.

Dokter Vlimmen bestaat niet meer. Dat kan ook niet. Je kunt niet meer alles weten over honden en katten. Zo'n dertig jaar geleden was hij nog een begrip. Dat is niet meer zo. Specialisatie is absoluut niet meer weg te denken. Ik ben daar ook altijd een groot voorstander van geweest. Samen met de cliënt en dierenarts ga je telkens een stapje omhoog. Mijn luxe was natuurlijk wel dat ik altijd contact had met een geselecteerde groep die veel voor zijn dieren over had.

Voor mij was de studie vooral een middel om mijn doel te bereiken. Ik wilde al vanaf mijn zesde jaar dierenarts worden. Ik heb het gewoon doorlopen en het bleek een hele leuke tijd te zijn. Nog altijd zie ik oud-studiegenoten. En door mijn werk aan de faculteit ken ik nog heel veel dierenartsen.'

Drs. P.M. (Peter) Punte, algemeen praktiserend dierenarts in Gieten (Drente), studeerde in 1991 af. Hij heeft een gemengde praktijk van landbouwhuisdieren (zoals rundvee en paarden) en gezelschaps huisdieren (zoals honden en katten).

'Ja hoor, dokter Vlimmen bestaat nog zeker. Ik hielp eens een boer bij de bevalling van een kalf. Toen ik in ontbloot bovenlichaam stond om mijn verlossshirt aan te trekken zei de boer tegen z'n vrouw: 'Mot je ziën wat 'n schriel varken. Gooi 'ns gauw wat eiers in de pan.' Dat heeft alles met de romantiek van het vak te maken. Op veel bedrijven ken ik de ins en outs van het achterhuis maar ook die van het voorhuis.

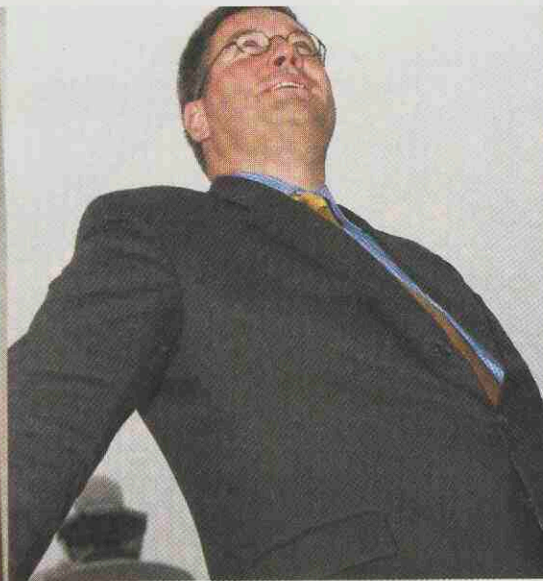
Wel is een verschuiving opgetreden van een consultatieve naar een preventieve praktijk. Er is nu veel meer interactie tussen dierenarts en veehouder. Eens per drie à vier weken kom ik bij rundveehouders op het bedrijf. We bespreken dan bijvoorbeeld de voeding van de koeien. Het contact is meer op gelijkwaardig niveau. Ook zij zijn steeds hoger opgeleid en professioneler. Veehouders zijn meer mijn vrienden dan mijn klanten.

De trend om je te specialiseren speelt heel duidelijk. Dat is ook goed. Er wordt steeds meer van je gevraagd. Je kunt onmogelijk alle diersoorten blijven volgen, omdat de kennis erover sterk toeneemt. Maar een brede ervaring heeft ook z'n voordelen. Zo verwijderde ik laatst een cyste bij een forse ruïn op een manier die ik bij kleine huisdieren toepas. De gecastreerde hengst was eerst bij de paardenspecialist geweest. Die had het echter niet aangedurfd. Ik heb mijn studie als zeer prettig ervaren. Vijftien jaar geleden was het nog een zware opleiding. Het was niet vreselijk moeilijk maar vooral veel stof. Je moest zitvlees hebben. Daarbij nam ik de ruimte volop van m'n studententijd te genieten. Gelukkig werd toen nog niet zo sterk de hand gehouden aan de norm om in zes en een half jaar af te studeren.'

romantiek en zakelijkheid

Drs. A. (Annemarie) Lub, algemeen praktiserend dierenarts in Enkhuizen, studeerde af in 1977. Zij heeft een gevarieerde gezelschapsdierenpraktijk met onder andere paarden, schapen, honden, katten en kinderboerderijdieren.

Drs. M.J.T.M. (Martien) van Helvoort, districts-hoofd van de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (RVV), studeerde in 1996 af. Hij is betrokken bij de controles op import van levende dieren en dierlijke producten.

Prof. dr. A.D.M.E. (Ab) Osterhaus, viroloog aan de Erasmus Universiteit Rotterdam/ Dijkzigt ziekenhuis en docent aan de Utrechtse faculteit der Diergeneeskunde, is afgestudeerd in 1974. Hij onderzoekt de interactie tussen virussen van mens en dier en het afweersysteem.

'Het werk in deze praktijk is heel divers. Wij werken met z'n tweeën en castreren bijvoorbeeld paarden of helpen bij het lammeren van geiten en schapen. Toch is de hoofdmoot de behandeling van honden en katten.

Het vak is aan het feminiseren

In mijn omgeving zie ik nauwelijks de trend tot specialisatie. De cliënt heeft behalve een hond en kat ook een paar schapen en een pony. Voor ons zou een gespecialiseerde dierenarts die wel paarden mag doen maar geen kleine huisdieren lastig zijn. Ik vind specialisatie vroeg in de studie niet ideaal. Het liefst zie ik dat pas na het vijfde jaar, met de mogelijkheid tot meerdere specialisaties door een jaartje extra studie. Het romantische imago van dokter Vlimmen geldt hier in deze praktijk nog sterk. Je hebt cliënten die je heel dankbaar zijn en je vertrouwen. Je doet soms de gekste dingen zoals het uit de sloot halen van paarden. Het beroep van de dierenarts is sterk aan het feminiseren. Dat komt door de gewogen loting. Een ruime meerderheid van de huidige studenten is vrouw. Meisjes hebben gemiddeld hogere eindexamencijfers en dus meer kans op inloting. Als de faculteit zich dat vooraf gerealiseerd had, was het nog maar de vraag of zij zoveel waarde had gehecht aan juist een gewogen loting. Voor het vak betekent dit meer 'parttime' werkers: eerder veertig uur dan de gebruikelijke tachtig à honderd uur per week. Ook zijn vrouwen volgens mij gevoeliger voor de wensen van de cliënt. Ze zullen bijvoorbeeld eerder discussiëren over mogelijke alternatieven in plaats van het dier een spuitje te geven. De 'botte' veearts is aan het verdwijnen.'

'Mensen gaan dit vak vaak studeren om dieren beter te maken. Ook ik begon de studie aanvankelijk met dit beeld voor ogen. Inmiddels is duidelijk dat er veel meer mogelijk is. Je kunt ook kiezen voor de wetenschap, het management of een beleidsfunctie. Zo ben ik meteen gaan werken bij de overheid. Ik werk in het district buitengrens inspectiepost van de RVV kring Noord West. Wij voeren de controles uit op levende dieren en producten die van buiten de Europese Unie via Schiphol en de Amsterdamse haven ons land binnenkomen. Wij kijken of de uitgegeven garanties in orde zijn. De volks- en diergezondheid, het welzijn van de dieren en de bestrijding van dierziekten staan centraal. Een heel team van dierenartsen, keurmeesters en controleassistenten is bij de controles betrokken. Als er meer bekendheid zou zijn met deze disciplines denk ik dat het tekort aan dierenartsen zou afnemen. Zeker in de tak waarin ik werk. De studie is ontzettend breed en interessant. Je hebt deze algemene ontwikkeling en basiskennis nodig om een serieuze gesprekspartner te worden. Ik zie in het vak steeds meer differentiatie optreden. De allround dokter verdwijnt en mensen gaan zich toeleveren op bepaalde diergroepen of disciplines. De dierenarts wordt meer een gesprekspartner die zich bewust is van zijn verantwoordelijkheid voor de gezondheid en het welzijn van dier en mens. Meteen op mijn eerste collegedag hoorde ik dat dokter Vlimmen al jaren dood was. Dat romantische beeld bestaat niet meer. Er is veel meer sprake van een kosten-baten afweging. Ingrepen moeten bedrijfseconomisch verantwoord zijn voor de boer. Je kunt niet meer onbeperkt dokteren aan dieren.'

'In mijn studietijd was er nog nauwelijks aandacht voor infectieziekten bij in het wild levende dieren. Terwijl deze wel degelijk ook een bedreiging vormen voor huisdieren. Neem varkenspest en vogelpest. De studie richtte zich te veel op die paar klassieke landbouw- en gezelschapsdieren. Het oorspronkelijke beroep van dierenarts is heel breed. Ik denk dat specialisatie moet vanwege de voortschrijding van kennis en technologie. Voor ons is dat heel leuk; je kunt je dan helemaal in een onderwerp verdiepen. Een student kan nog z'n eigen virus krijgen om te onderzoeken en zich zo alle virologische technieken eigen maken. Bij de humane virussen is dat bijna onmogelijk. Het is voor een deel 'postzegels verzamelen' in de dierenwereld. Wij kijken naar de 'emergende' virussen die plotseling overgaan van dier naar mens en vice versa. Van tijd tot tijd zien we dat de introductie van nieuwe virussen uit het dierenrijk tot wereldwijde epidemieën bij de mens leidt. De AIDS- en influenzapandemieën van de afgelopen eeuw, afkomstig van respectievelijk vogels en apen, zijn hiervan duidelijke voorbeelden. Het omgekeerde geldt ook: dieren die het slachtoffer worden van menselijke virussen. Bijvoorbeeld zeehonden die geïnfecteerd werden met het humane influenza B virus. Ik zie dat de belangstelling onder de studenten groeit voor exotische dieren. En dat de dierenarts meer internationaal inzetbaar wordt. Dat hij of zij zich gaat bezighouden met beleid, politiek en de Europese regelgeving om zo mens en dier te beschermen. Met wilde dieren en nieuwe ziekten bezig zijn is voor mij veel leuker dan het werk van de allround dierenarts. Ik weet eigenlijk niet of ik het beeld van dokter Vlimmen ooit romantisch vond. De dierenarts moet de dokter zijn voor de rest van ons erfgoed en niet voor een beperkte diergroep.'

[Nicole van Ladesteijn]

Utrecht Summer School

'Altijd de gordijnen open'

Terwijl de Nederlanders massaal afreizen naar zon en strand om te genieten van een welverdiende vakantie, melden de buitenlandse cursisten van de Utrecht Summer School zich elke ochtend stipt om half tien in de collegebanken. Wat bezielt hen om hun spaarzame vrije weken op te offeren aan alweer een studie? 'Ik had niet gedacht dat ik het zó interessant zou vinden.'

Eigenlijk had ze liever een cursus pediatrie gedaan, maar omdat het qua tijd niet zo goed uitkwam is het oncologie geworden. Deze cursus wordt gegeven van 10 tot 21 juli. Intissar Osman Elsayed (25) uit Sudan trekt haar sluijer recht en prikt in haar warme broodje. Samen met landgenoten Sandra Gharbawi (22) en Salma Abd/Rahman Abd/Allah (23) luncht ze dagelijks in de personeelskantine van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. De drie geneeskundestudenten van de vrouwenuniversiteit in Khartoum kijken hun ogen uit in Nederland: de geavanceerde technologie, de allerlaatste behandeltechnieken en de gesmeerde organisatie in het ziekenhuis is iets dat ze alleen uit de boeken kennen. 'We wilden eens wat anders, iets nieuws', zegt Sandra. 'Dit is de eerste keer dat we alleen, zonder onze ouders, op reis zijn. En dan ook nog zo ver weg.' De deelnemers aan de cursus Clinical Oncology zijn gevorderde geneeskundestudenten en jonge artsen. Het internationale karakter van de cursus is hoog: de dertig cursisten komen uit maar liefst achttien verschillende landen, van Pakistan tot de Oekraïne, van Zweden tot Tanzania. Ze krijgen een druk programma voorgeschoteld. Elke dag begint met twee tot drie colleges, 's middags komt de praktijk aanbod in discussies waarin bestaande dan wel fictieve patiënten worden besproken. En ook 's avonds en in het weekend hoeven ze zich geen seconde te vervelen. De intekenlijsten voor een barbecue, een uitstapje naar het Kröller-Müller en een zeiltocht zijn nagenoeg vol. Toch zien ze kans om zelf ook nog iets te organiseren. 'Gisteren hadden we een English dinner party en vanavond kook ik Turks', lacht Ibrahim Akalin (24) uit Ankara. 'Ik heb de halve klas uitgenodigd, meer past er niet in mijn kleine kamer.' Ibrahim begint straks aan zijn vierde jaar geneeskunde en wil zich specialiseren in oncologie. 'Maar de allerbelangrijkste reden om mee te doen aan de Summer School is dat ik eens uit mijn land weg

wilde. Ik was nog nooit in het buitenland geweest. Hier kan ik mensen uit andere landen ontmoeten en mijn Engels verbeteren. Bovendien is dit de laatste keer dat ik een vakantie van tien weken heb, ik wilde iets onvergetelijks doen.' Vakantie en onderwijs, voor Ibrahim is het allebei even leuk en belangrijk.

Mix

Die mix van zowel vakkennis opdoen als mensen ontmoeten, is het kenmerk van een zomerschool, zegt Barbara de Rijk van Bureau Buitenland. Tien jaar bestaat de Summer School Utrecht nu, een naam die als kapstok dient voor een uitgebreid aanbod aan zomercursussen. Dit jaar worden er in samenwerking met de Utrechtse Hogeschool voor de Kunsten in de periode juni tot augustus twintig cursussen aangeboden. Ze variëren van inhoudelijk vak-

Buitenlandse studenten ontdekken Nederland

onderwijs tot meer algemeen vormend. Of alumni er iets van hun gading kunnen vinden? Jazeker, meent Barbara de Rijk. 'Er zijn een aantal zeer gespecialiseerde cursussen, die echt bedoeld zijn als bijscholing. De cursussen van diergeneeskunde bijvoorbeeld bieden veel expertise. Die zijn ook duurder en hebben soms een toelatingseis van vijf jaar werkervaring. Dat is dus meer dan alleen gezellig een zomercursus volgen. De Universiteit Utrecht streeft naar een gevarieerd en evenwichtig cursusaanbod. De medische en bètawetenschappen zijn goed vertegenwoordigd, maar op andere vlakken willen we het cursusaanbod gaan uitbreiden. Taal, cultuur en kunst bijvoorbeeld of sociale wetenschappen gaan we in de toekomst verder ontwikkelen.'

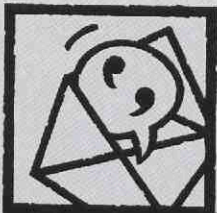
Koningin

'Ik had niet gedacht dat ik de Summer School zó interessant zou vinden', zegt Milan Smid (22) uit Tsjechië tijdens de koffiepauze. Samen met bijna honderd andere deelnemers uit Europa en de Verenigde Staten volgt hij vier weken lang de cursus Dutch Society and Culture, al elf jaar een topper van de Summer School. Milan is vierdejaars student economie en vooral geïnteresseerd in politiek. 'Gisteren

hadden we een college over het politieke systeem in Nederland. Wat me opviel was de positie van de koningin, ik kan me haar bijna niet voorstellen als politiek persoon. Zelf ben ik opgegroeid in een land met een president en met het communisme. Een koningin is een beetje vreemd fenomeen voor me.' Ook buiten de colleges blijft hij zich verbazen. Dat alle mensen Engels spreken bijvoorbeeld, zelfs een vrouw van tachtig stond hem in vloeiend Engels te woord toen hij de weg kwijt was. 'Dat was voor mij een openbaring!' En wat hem ook opviel waren de ramen in de Nederlandse huizen. 'Zó groot, het lijken wel winkelatalages. En dan de gordijnen open! Dat shockeerde me. Ik snap het nog steeds niet, Nederlanders houden toch zo van privacy?' Ook Kelly Klair (20) uit Florida moest even wennen aan de Nederlanders. 'Mensen die tegen je opbotsen zeggen niet eens sorry. Dat vind ik zo lomp. Maar voor de rest zijn ze heel aardig.' Ze studeert tandheelkunde, de cursus Dutch Society and Culture volgt ze puur uit interesse. 'Ik zie hier hoe andere mensen leven, hoe ze denken. Daar word ik volwassener van.' Als ze het afsluitende examen haalt, krijgt ze voor de zomercursus studiepunten. Maar de 'big attraction' van de zomerschool is toch vooral de mogelijkheid om studenten uit andere landen te ontmoeten en ideeën uit te wisselen. Milan is het met haar eens. 'Reizen is goed, je kunt er vrienden mee maken. Ik weet zeker dat ik met een stapel e-mailadressen naar huis zal gaan. Ik wilde mensen ontmoeten, andere meningen horen en met elkaar vergelijken. Voor mij is de Summer School een manier om mentaal te groeien. Het verandert mijn blik op de wereld.' Utrechtse alumni zijn welkom op de Utrecht Summer School. 'Maar', vindt Barbara de Rijk van Bureau Buitenland, 'waarom zou je niet naar het buitenland gaan om een zomerschool te volgen? Dat geeft altijd iets extra's, dan pik je meteen een andere cultuur en een ander onderwijssysteem mee.'

[Leonie van den Schoor]

Informatie over het cursusaanbod van de Utrecht Summer School kunt u aanvragen bij het Bureau Buitenland van de Universiteit Utrecht, tel. (030) 253 2696, of op de website van de universiteit: www.uu.nl/onderwijs. Het programma van de Summer School 2001 is verkrijgbaar vanaf januari.

Ingezonden

Reacties van lezers

Illustratie: Ely Hees

Lezers over de waarde van hun titel - slot

Liever doctorandus

De doctorandustitel sterft uit. Wie na 2004 een universitaire studie afrondt, mag zich master noemen. Aanleiding voor Illuster om te inventariseren hoeveel waarde Utrechtse alumni hechten aan hun titel. De eerste bloemlezing werd in het juni-nummer gepubliceerd.

Bent u trots op uw doctorandus- danwel meester-titel, vroeg de redactie aan de lezers van Illuster. Twee alumni antwoordden volmondig 'ja'. Een toelichting achten zij overbodig. De lezers die geen waarde hechten aan hun titel, en dat zijn er veel meer, motiveren hun standpunt wel. 'Geef u mijn titels maar aan Fikkie!', schrijft *Carine van Rhijn*. 'Begrijp me niet verkeerd, ik vond mijn beide studies (een Utrechts doctoraal én een heus Brits MA) geweldig. Laten we alleen niet vergeten dat kleine lettertjes voor en achter onze namen niet meer zijn dan een KEMA-keur dat aangeeft dat u als geslaagd product uit de universitaire legbatterij bent komen, rollen.' Ook voor *H.L. de Beaufort* heeft een titel geen waarde: 'Sterker nog, ik voel mij veel gelukkiger in onze prestatie maatschappij zonder enig besef van titels. Dit lijkt misschien wereldvreemd, maar tekent wel de tijd van de vijftiger jaren, toen ik samen met jaargenoten niet dacht aan titels maar wel vervuld was van spannend onderzoek en dat in alle collegialiteit.' *Gerrit Tinholt* hecht weinig emotionele waarde aan zijn titel. 'Of het moet zijn dat ik met veel plezier aan mijn studententijd in Wageningen en Utrecht terugdenk. Moet je daarop trots zijn? Ik ben het niet. Wanneer mijn nu studerende dochters afstuderen, dan ben ik vanzelfsprekend wel trots op hun titels. Maar dat is natuurlijk iets anders!'

Wat vinden de Utrechtse alumni van de letters drs op hun visitekaartje? Een verspilling van drukinkt op de toch al te overvloedig circulerende visitekaartjes, volgens *Carine van Rhijn*. *Gerrit Tinholt* heeft wel drs op zijn briefpapier staan, zijn echtgenote, die dierenarts is, gebruikt de 'pseudotitel' niet. 'Zij vindt de kwalificatie dierenarts voldoende. Doctorandus betekent dat iemand het doctoraal examen heeft gehaald en gaat promoveren. En die omschrijving hanteert zij heel rigide, zij is niet van plan te promoveren, dus gebruikt zij die in haar ogen pseudotitel niet. Zij, mijn echtgenote, heeft gelijk. Alleen, ik heb wel 'drs' op mijn zakelijke briefpapier en mijn visitekaartjes staan. Waarom? Tja, daarvoor is een aantal, pragmatische, argumenten te geven. Omdat het in het maatschappelijk verkeer min of meer gebruikelijk is, het enige status geeft, omdat het onderscheidend werkt, het toegang verschaft tot academische instituten.'

Buitenland

De vraag of alumni hun titulatuur in het buitenland gebruiken, roept wisselende reacties op. *K. Niebling* heeft slechte ervaringen met het gebruik van het Nederlandse drs in het buitenland: 'Lachwekkend, in 't gunstigste geval denkt men te maken te hebben met iemand die meer dan één Dr. titel heeft.' De ervaringen van *N. de Kruif* zijn een stuk positiever. 'Als je in Duitsland of Oostenrijk eens een cursus volgt (ik beken - ik heb dat meerdere malen gedaan) dan ben je iemand. In hun ogen heb je dan namelijk meerdere 'doctor'-titels. Je bent daar dan een uitgesproken genie en krijgt vervolgens de mooiste kamers en de meeste achting. Ik geef toe, dat is lekker en ik heb ze nooit wijzer gemaakt.' Een masters-titel oefent weinig aantrekkingskracht uit. 'Sjiek, een masters-titel? Nou nee,' zegt *Josje Kriest*. 'Toen ik in 1984 afstudeerde was een Nederlands drs-titel meer waard dan een Angelsaksische masters-titel. Een masters-scriptie kostte ongeveer een half jaar. Een drs-scriptie kostte in die tijd nog een vol jaar.' Nederland schaaft zichzelf weer te laag in, volgens *Niebling*: 'In Engeland gaat de zegswijze 'Master is a failed PhD.' Ook *Saskia Campert* waarschuwt voor 'het minderwaardigheidscomplex van Nederlanders om het 'chique' te vinden Engelstalige woorden te gebruiken voor zaken waar prima Nederlandse woorden voor bestaan.' Als eenheid in titels beslist doorgevoerd moet worden, kies dan voor Latijnse benamingen.'

Niet sjiek

Het wordt in de lezerskring van Illuster dus niet sjiek gevonden om master aan je naam toe te voegen. Toch kan de adoptie van het Angelsaksisch onderwijsmodel op instemming rekenen. *Saskia Campert* is zelfs enthousiast: 'Natuurlijk moet Europa één onderwijsstelsel krijgen, zodat titels in alle landen dezelfde waarde hebben.' *Madeleine Peijs* vindt het absoluut noodzakelijk dat het Angelsaksisch onderwijsmodel in Nederland wordt ingevoerd. 'Zowel ik als mijn man zijn afgestudeerd in de geologie, en werken nu in de Verenigde Staten. Bij het aanvragen van het werkvisum moesten onze onderwijspapieren worden nagetrokken. Ondanks het feit dat we dezelfde papieren hebben, werd de bul van mijn man gelijkgesteld met een master's degree, terwijl mijn bul gelijk werd gesteld met een bachelor's de-

gree. Dat zegt genoeg over wat men in het buitenland weet over ons universitair onderwijsstelsel.' Volgens *Josje Kriest* zit er niks anders op: 'In het buitenland herkent men de waarde van Nederlandse titels en opleidingen niet, wat makkelijk tot onderwaardering kan leiden. Dus dan maar aanpassen. En daarbij levert het inkorten van de opleidingen kostenbesparingen op. En versmalling van de wetenschappelijke basis, maar je kunt niet alles hebben.' *Carine van Rhijn* legt zich er niet zo snel bij neer: 'Nu is het gelukkig zo dat iedere universitaire legbatterij zijn eigen soort eieren aflevert, soms bleke Betten, maar in het beste geval feestelijk beschilderde paasexemplaren. Dat is juist de kracht van het systeem, die diversiteit. Maar wat krijgen we nu met Bologna? Kies een willekeurige universiteit en consumeer er uw McMasters! Onderwijsvernieuwing? Prima! Maar weg met de uniformering en de vlakking.'

[Sylvia den Hengst]

U kunt uw mening over het al of niet gebruiken van titels en de invoering van het bachelor-master model nog steeds kwijt op www.alumni.uu.nl.

Lezersoproep: Uw favoriete anekdote

Welk moment is u sinds uw studie het meest bijgebleven? Welke smeuge anekdote uit uw studietijd vertelt u nog met smaak op feesten en partijen? De redactie is geïnteresseerd in uw bijdrage over dat ene inspirerende of juist waardeloze college, die onbetaalbare practical joke, dat rampzalige tentamen, het meest gelukzalige moment op de vereniging of in uw studentenhuys. Mail of schrijf uw verhaal in maximaal 250 woorden naar de redactie van Illuster: postbus 80125, 3508 TC Utrecht, e-mail: illuster.redactie@csc.usc.uu.nl.

USKO bestaat 55 jaar

Op 5 oktober bestaat het Utrechts Studenten Koor en orkest 55 jaar. Het hele jaar 2000 staat daarom in het teken van feestelijkheden rond dit elfde lustrum. Naast de festiviteiten en tournee die al geweest zijn, geeft het USKO dit najaar een aantal bijzondere concerten, deels met medewerking van oud-leden. Ook wordt gewerkt aan de oprichting van een reünivereniging.

Op 10 november vindt het speciale lustrumconcert plaats in Vredenburg, aanvang 20.00 uur. Ter gelegenheid hiervan schreef componist Roel van Oosten een stuk, 'Les amours'. Het stuk klinkt lichtvoetig, net als het stuk van de Zweedse componist Lars-Erik Larsson, 'Förklädd Gud' ('De god in vermomming'). Het 'Schicksalslied' van Brahms ('Het lied van

het (nood)lot') is ter afwisseling een wat zwaarder werk.

Oud USKO-leden

Ook voor oud USKO-leden is dit keer een grote rol weggelegd. Samen met het huidige USKO, worden oud-leden van harte uitgenodigd mee te werken aan een concert op zaterdag 23 december in de Jacobikerk. Deze dag is tevens een reüniedag, ook voor diegenen die niet meedoen aan het concert. Gedurende twee voorbereidende repetitieweekenden kunnen oud-leden niet alleen bijpraten, maar ook net als vanouds muziek maken. Het 'oude' en het huidige USKO studeren samen verschillende delen van het *Weihnachtsoratorium* van J.S. Bach in. Het eerste repetitieweekend vindt plaats van 8 t/m 10 december, is bestemd voor degenen die vanaf 1975 lid waren en staat onder leiding

van dirigent Harold Lensink. Het tweede weekend - onder leiding van Jaap Hillen - wordt van 15 t/m 17 december georganiseerd voor diegenen die tot 1975 lid waren.

Lustrum cd-rom

Als opvolger van het lustrumboek 'Een passie voor het USKO', dat vijf jaar geleden verscheen, werkt de lustrumcommissie nu aan een cd-rom. Naast de geschiedenis wil het USKO dit keer ook alle fotoalbums, kamp- en tourneekranten, smoelenlijsten, stukjes uit de Basjus, beelden uit het videoarchief, muziekfragmenten, etc. netjes sorteren, indiceren, en rubriceren. Voor het samenstellen van deze cd-rom, roept het USKO uw hulp in. Heeft U nog ontroerende foto's? Veertig jaar oude roddels? Tijdloze anekdotes? Een visie op Uw bestuurstijd? Een stoffig acht-millimeter-filmpje?

Een 'In Memoriam' voor iemand die niet vergeten mag worden? De Historiecië is er zeer in geïnteresseerd (adres hieronder). Tot slot is aardig om te weten dat er een reünivereniging in de maak is, die waarschijnlijk ieder jaar een of meerdere nieuwsbrieven zal versturen en reüniedagen zal organiseren. Als u denkt dat het USKO uw adres niet (meer) in het bestand heeft, geef dan uw adresgegevens en uw telefoonnummer door.

Meer informatie

Voor meer informatie over de reüniedag, de weekenden, de cd-rom of om kaartjes te bestellen voor het lustrumconcert op 10 november, kunt u contact opnemen met het Utrechts Studenten Koor en Orkest, Kruisstraat 201, 3581 GK Utrecht, tel. (030) 253 8785.

Ook kunt u informatie vinden op de website: www.studver.uu.nl/usko

Finale Studenten Pianoconcours

Op vrijdag 27 oktober as. om 19.30 uur vindt in Muziekcentrum Vredenburg de finale-avond plaats van het 4e Internationaal Studenten Pianoconcours. Drie finalisten spelen een solo-werk en een pianoconcert begeleid door het Utrechtsch Studenten Concert, het 'huis-orkest' van de Universiteit Utrecht. Een deskundige jury onder voorzitterschap van Ton Hartsuiker beoordeelt de talenten. De presentatie is in handen van prof. dr. Paul Schnabel, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Het pianoconcours is een initiatief van de Universiteit Utrecht en staat open voor getalenteerde studenten uit alle landen van de wereld, die het pianospel als hobby beoefenen. Onder de circa dertig deelnemers bevinden - naast vier Utrechtse studenten - stu-

denten van gerenommeerde universiteiten in de Verenigde Staten, Midden Amerika, Zimbabwe en Rusland. Het concours bestaat uit drie delen: de voorrondes (op 23 en 24 oktober in het Utrechts Conservatorium), de halve finales op 25 oktober (eveneens in het Utrechts Conservatorium) en de slotavond op 27 oktober in Muziekcentrum Vredenburg. De voorrondes en de halve finales zijn voor belangstellenden gratis toegankelijk.

Voor buitenlandse deelnemers aan het pianoconcours wordt nog gezocht naar een logeeraadres in de stad Utrecht. Wie van 21 tot en met 27 oktober onderdak wil bieden aan een buitenlandse pianist, kan voor meer informatie contact opnemen met het Communicatie Service Centrum, telefoon (030) 253 3413.

Tijdens de slotavond spelen de finalisten een stuk naar eigen keuze en één van de volgende vier werken:

- Shostakovich: Tweede Pianoconcert, opus 102
- Mozart: Concert voor Piano en Orkest no.23 in A, KV 488; eerste deel
- Beethoven: Derde Pianoconcert; eerste deel plus cadens
- Schumann: Introductie en Allegro, opus 134

De drie voorgaande edities van het tweejaarlijkse pianoconcours waren een groot succes en trokken veel belangstelling. Publiek en jury waren onder de indruk van het hoge niveau van de amateur-pianisten. Inmiddels is het pianoconcours uitgegroeid tot een ontmoetingspunt voor iedereen die zich verbonden voelt met de Universiteit Utrecht. Met de bon kunt u tot 6 oktober kaarten bestellen.

Foto: Ivar Pel

4e Internationaal Studenten Pianoconcours 27 oktober

Stuur mij ___ kaart(en) à f 10,- per stuk voor de finaleavond van het 4e Internationaal Studenten Pianoconcours in het Muziekcentrum Vredenburg op vrijdag 27 oktober, aanvang 19.30 uur. Ik betaal na ontvangst van de kaarten.

Naam

Adres

Postcode en woonplaats

Telefoon

E-mail

Bon voor 6 oktober terugsturen naar:

Universiteit Utrecht, Communicatie Service Centrum/Pianoconcours, Antwoordnummer 8428, 3500 VW Utrecht

Utrechts Universiteitsfonds

Het Utrechts Universiteitsfonds is de organisatie van begunstigers die tot doel heeft bij te dragen aan de groei en de bloei van de Universiteit Utrecht. Dat doet het U-fonds onder meer door:

- versterken van de band tussen alumni (oud-studenten) en universiteit, en alumni onderling
- bureau voor alumnicontacten en -faciliteiten
- vestigen van bijzondere leerstoelen
- subsidiëren van activiteiten door studenten voor studenten
- verstrekken van beurzen en prijzen
- sociale zorg voor studenten

Universiteitsdag 31 maart 2001

Internationale Alumni-contacten

In het jaar 2001 viert onze universiteit haar 365e DIES en het Utrechts Universiteitsfonds zijn 115e verjaardag. Voldoende reden om extra initiatieven te ontplooiën. Beide besturen grijpen het lustrumjaar aan voor de ontwikkeling van alumnicontacten 'over de grens'. Ruim 2000 van onze alumni wonen en werken op een plek buiten Nederland. Ook ontvangt onze universiteit jaarlijks uit het buitenland een groot aantal studenten die hier een belangrijk deel van hun studie volgen. Graag willen we de banden met deze groepen wat sterker aanhalen, met speciaal voor hen georganiseerde activiteiten. Op dit moment zijn zeven alumni in de weer om op zeven locaties in het buitenland een evenement van de grond te tillen. Ook krijgen we een Engelstalige website, zodat onze niet-Nederlandstalige alumni ons ook kunnen vinden. Eveneens zijn er plannen voor een virtuele Universiteitsdag die door iedereen waar ook ter wereld bezocht kan worden. In het volgende nummer van Illuster krijgt u meer informatie, ook over de Universiteitsdag die het Uni-

versiteitsfonds op 31 maart 2001 in Utrecht organiseert.

Begunstigers

Het Utrechts Universiteitsfonds verheugt zich op een gestaag toenemende belangstelling. Inmiddels zijn er ruim 5000 begunstigers. Ook student-begunstigers zien de waarde van het Utrechts Universiteitsfonds: er hebben zich meer dan 1000 studenten aangemeld. De Ufonds-alumnipas is een grote trekker, zo blijkt. De afgestudeerden ontvangen deze pas als afstudeercadeau van het Utrechts Universiteitsfonds met een geldigheidsduur van één jaar. Daarna wordt hen gevraagd begunstiger te worden, waarmee zij hun alumnipas kunnen continueren.

Bijzondere leerstoelen

Het bestuur heeft in de afgelopen periode in overleg met het College van Bestuur veel aandacht besteed aan de procedures rondom de bijzondere leerstoelen. Het nut van de instelling van de leerstoel, de hoogwaardige kwaliteit van de bezetting ervan én de aanvulling op het normale curriculum van de opleiding moet buiten kijf staan. Het Utrechts Universiteitsfonds heeft wat dit betreft een naam hoog te

houden en hanteert het instrument van de bijzondere leerstoel met de grootste mogelijke aandacht. De procedures rond de instelling, bezetting en verlenging zijn nu vastgelegd in een aantal protocollen, o.a. te vinden op de www-pagina's van het Utrechts Universiteitsfonds. Inmiddels telt het fonds zo'n 45 bijzondere leerstoelen, met even zoveel bezetters. Het bestuur is trots op zijn hoogleraren en ontvangt hen ieder jaar op een feestelijke bijeenkomst als dank voor hun bijdrage aan het academische klimaat van onze universiteit.

Jaarvergadering

Op 22 september vindt de jaarvergadering van het Utrechts Universiteitsfonds plaats, waarvoor het bestuur de begunstigers graag uitnodigt. U hebt de uitnodiging inmiddels al gekregen samen met het jaarverslag over het jaar 1999. De vergadering vindt plaats op de terreinen van het University College Utrecht. Studenten van het college zorgen voor een presentatie van hun opleiding en laten zien waar zij wonen en werken.

Subsidies studenten

Uw bijdragen aan het Utrechts Universiteitsfonds kwamen ook het afgelopen jaar weer voor een groot gedeelte ten goede aan de studentengemeenschap. De studentencommissie die het bestuur adviseert over een goede verdeling van de gelden, kende subsidies toe voor congresbezoek, de organisatie van symposia en excursies en voor vele sportieve en culturele activiteiten. In totaal zijn 163 garantiesubsidies aangevraagd. Een bijzondere subsidie ging naar het project 'De wereld van Peter Stuyvesant'. Dit project is opgezet om de reisverslagen van 17e eeuwse Nederlanders naar de Nieuwe Wereld te ontsluiten voor digitaal gebruik.

Korting op onderwijs met de Alumnipas

Een gratis bibliotheekpas, korting op postacademisch onderwijs, gereduceerde tarieven bij de Faculty Club en het Universiteitsmuseum, speciale aanbiedingen bij het sportcentrum Olympos en het cultureel centrum Parnassus: allemaal mogelijkheden die de Ufonds/Alumnipas biedt.

Wilt u meer weten van het Utrechts Universiteitsfonds of de Ufonds-alumnipas? Bel of schrijf ons of bezoek onze web-pagina's:
Utrechts Universiteitsfonds/alumnibureau
Bestuursgebouw
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
tel.: (030) 253 80 25
fax: (030) 253 80 26
e-mail:
ufonds@ufonds.uu.nl
www.ufonds.uu.nl
www.alumni.uu.nl

Allerlei

Positie alumni kunstvakken onderzocht

Afgestudeerden in de Utrechtse kunstvakken doen het goed op de arbeidsmarkt. Dat blijkt uit een recente enquête onder afgestudeerde theaterwetenschappers, kunsthistorici en musicologen. Het rapport *Utrechtse kunsten werken doet verslag van de arbeidsmarktsituatie van alumni ongeveer vijf jaar na hun afstuderen.*

Van de onderzochte groep heeft zo'n 95 procent vijf jaar na afstuderen een betaalde baan. Geen van de afgestudeerden is ongewild werkloos. In de eerste jaren op de arbeidsmarkt zijn alumni zeer mobiel: men wisselt vaak enkele malen van functie. Het eigen netwerk (relaties in het beroepsveld, familie, vrienden

of kennissen of contacten door een gevolgde stage) blijkt een belangrijke rol te spelen bij het vinden van een baan. De opgedane werkervaring tijdens de studie is eveneens van grote invloed.

Na vijf jaar op de arbeidsmarkt heeft de theater-, film- en televisiewetenschapper een vaste baan, of uitzicht daarop, in een branche die veelal in het verlengde ligt van de opleiding. Zo'n 62 procent van de theaterwetenschappers is werkzaam in de culturele sector, de media of bij een theater of theatergezelschap. In deze functies, die veelal op hbo/wo-niveau zijn, staan productieleiding of -assistentie, regie, dramaturgie en voorlichting, pr en communicatie centraal. Kunsthistorici werken

voornamelijk in de non-profit-sector, in musea of in de overige culturele sectoren. Ook zij vervullen grotendeels een functie op hbo/wo-niveau waarin met name beleidsvoorbereiding en -uitvoering, onderzoek en onderwijs centraal staan. Musicologen zijn veelal werkzaam in het onderwijs of in het koor- en orkestwezen. Bij hen staat onderwijs, musiceren en beleidsvoorbereiding en -uitvoering centraal.

Meer informatie:

Het rapport *Utrechtse kunsten werken is, zolang de voorraad strekt, gratis verkrijgbaar bij het StudiePunt Letteren, Drift 8, (030) 253 6285. Voor inhoudelijke informatie: drs. Dominique de Vet, (030) 253 6357/6105.*

Wetenschapsdag in het Universiteitsmuseum

In het Universiteitsmuseum is op Wetenschapsdag, zondag 8 oktober aanstaande, weer van alles te doen. Het Universiteitsmuseum en de museumtuin De Oude Hortus zijn deze dag gratis van 11.00 tot 17.00 uur te bezoeken. Voor alumni hebben wij op deze dag een speciale aanbieding in ons tuincafé en terras rondom het Zaadhuis. Hieronder een greep uit de activiteiten.

• Geurentest

In het huis, de tuin en de keuken kom je altijd geuren tegen. Maar wat ruik je als je ogen je neus niet helpen? Ruik je dan het verschil tussen afwasmiddel en leer? En wat zeggen je hersenen als je blauwe pannenkoeken mag eten? Doe de geurentest en bak een gekleurde pannenkoek.

• Pretpakket

Voor kinderen van zes tot veertien jaar zijn er pretpakketten, doe het zelfpakketten waarmee jongeren zelf iets in elkaar kunnen zetten of maken. Soms moet er gesoldeerd worden, getimmerd of geboord. Pakketten, hulpmaterialen en assistentie is aanwezig.

• Wetenschapswinkels

De Utrechtse Wetenschapswinkels voor biologie en geneesmiddelen presenteren zich en laten zien naar welke maatschappelijk relevante vragen zij de laatste tijd onderzoek hebben laten doen.

• Proefdiervrij

Voordat voedsel en afwasmiddel verkocht mogen worden moet zeker zijn dat de producten niet schadelijk

zijn voor de gezondheid. Daarom worden zij vaak getest op proefdieren. Proefdiervrij laat zien dat je voedsel en andere zaken ook kunt testen zonder proefdieren te gebruiken. Zij werken met de ogen van geslachte kippen of gebruiken computergestuurde modellen.

• Eten en drinken

Meer informatie

De meest actuele informatie treft u aan op de website van het Universiteitsmuseum: www.museum.uu.nl

Lustrum Universiteit Utrecht 1636-2001

Alumni vieren 365 jaar Universiteit Utrecht

Tijdens de Diesviering op maandag 26 maart 2001 vindt de aftrap van de lustrumviering plaats met als thema 'Kennis @ la carte'. In het groots opgezette kennisfestival van 26 tot en met 31 maart worden volop activiteiten georganiseerd die ook voor alumni de moeite waard zijn.

Hét evenement om oud-medestudenten te ontmoeten én op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van de Universiteit Utrecht is de Universiteitsdag op 31 maart 2001. Dit keer wordt deze afgesloten met een bijzonder 'feesten @ la carte' op verschillende feestlocaties in de stad. De lustrumcommissie organiseert in dit lustrumjaar daarnaast nog meer activiteiten waarvoor alumni van harte worden uitgenodigd, zoals het kennisfestival en het wetenschapsspel. Voorafgaand aan het kennisfestival kan iedereen (van bewoners van Utrecht tot alumni) alledaagse en levensvragen indienen. De beste én

meest gestelde vragen worden in de festivalweek middels shows en manifestaties gepresenteerd in een 'kennisfabriek' in de binnenstad van Utrecht. Daarnaast zijn er proeven en onderzoeken waar het publiek actief aan kan deelnemen. Elke festivaldag wordt afgesloten met een theaterspektakel.

Wetenschapsspel

Vanaf januari 2001 kan een wetenschapsspel gespeeld worden via internet, dus ook alumni in het buitenland kunnen actief meedoen. Doel van het spel is om via een wedstrijdvorm te komen tot mogelijk bruikbare oplossingen van maatschappelijk relevante problemen. Deze wedstrijd bereikt zijn hoogtepunt op het kennisfestival eind maart: er komen kwart-, halve- en hele finales, winnaars, verliezers, prijzen en een meelevend publiek.

Meer informatie:

Lustrumbureau, tel. (030) 253 5853 of e-mail: Lustrum@bureau.uu.nl, website www.uu.nl/lustrum.

De Utrechtse Historische Studenten Kring

De Utrechtse Historische Studenten Kring bestaat volgend jaar 75 jaar. Dit heuglijke feit willen we graag vieren met zoveel mogelijk leden en oud-leden. Op 26 oktober 's middags wordt in de Lutherse kerk het lustrum geopend. Ook is een congres gepland op 9 en 10 maart 2001, met als titel 'Jezus verbeeld'. Voor het lustrum zijn we op zoek naar

adressen van ieder (voormalig) UHSK-lid. We gaan de adressen gebruiken om de ledenlijst in de Almanak aan te vullen en om iedereen uit te nodigen voor de festiviteiten. Wilt u op de hoogte worden gehouden over de lustrumactiviteiten, geef dan uw adres door aan: *UHSK, Kromme Nieuwegracht 66, 3512 HL Utrecht. E-mail: info@uhsk.nl*

Cursisten van De Uitwijk aan het werk

Foto: T.J.A. van Eijl

Mensenstreken

MensenStreken is een nieuw populair antropologisch tijdschrift dat culturele antropologie onder de aandacht brengt van een breed publiek. Het tijdschrift is een uitgave van een onafhankelijke redactie, met steun van de capaciteitsgroep Culturele Antropologie van de Universiteit Utrecht. Het wil de lezer kennis laten maken met een antropologische kijk op gebeurtenissen. Dichtbij, ver weg, bijzonder en alle-daags, met alle soorten streken die in het 'woordenboek der mensheid' voorkomen.

MensenStreken heeft ruimte voor diepgang en achtergrond bij actuele gebeurtenissen en ontwikkelingen. Daarnaast is er aandacht voor meningen, voor een kijkje in het leven

van verschillende groepen in de samenleving, voor literatuur, voor muziek. Mensenstreken wil uitgroeien tot een ontmoetingspunt voor mensen die zich voor mensen en hun culturele bagage interesseren. Mensenstreken verschijnt drie keer per jaar en wordt door heel Nederland verspreid via abonnementen en de losse verkoop. Een jaarabonnement (3 nummers) kost f18,95.

Meer informatie

Redactieadres en abonnementenadministratie: *MensenStreken*, Postbus 14152, 3508 SG Utrecht. E-mail: mensenstreken@hotmail.com. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: *Brenda Carina Oude Breuil* (hoofdreductie), telefoon: (030) 271 27 71.

Jubileum Woonbestuur IBB

Het Woonbestuur van het IBB-complex bestaat 30 jaar. Dit gaan wij in november vieren. Bent u ooit lid geweest van het Woonbestuur en zou u het IBB wel weer eens willen zien, dan bent u van harte welkom. Als u uw naam en adres aan ons doorgeeft, ontvangt u te zijner tijd verdere informatie over de precieze datum en het programma. Ook zijn wij op zoek naar

mensen die het leuk vinden om iets te schrijven over hun tijd op het IBB. We willen van deze verhalen een jubileumboek maken.

Meer informatie:

Woonbestuur IBB
*Ina Boudier Bakkerlaan 67
3582 VV Utrecht
(030) 2516407 (ook antwoordapparaat) e-mail:
woonbestuur@ibb.uu.nl*

Centrum De Uitwijk verhuist

De Uitwijk is de afgelopen tien jaar uit haar voegen gegroeid en het aanbod van cursussen en films heeft een behoorlijke vlucht genomen. Daarom een vernieuwde behuizing. Vanaf 1 september is de Uitwijk gevestigd in Transitorium I. Daar bevinden zich ook twee nieuwe ateliers (keramiek en tekenen/schilderen) en een doka.

Op dinsdag 26 september 2000 van 13.30 tot 14.30 uur en van 16.00 tot 18.00 uur vindt in de hal van het Educatatorium en Transitorium de CURSUS INFORMATIE MARKT plaats. Uitwijkdocenten geven dan uitgebreid informatie over het cursusprogramma najaar 2000: tekenen, schilderen, keramiek, boekbinden, grafische technieken, fotogra-

fie, kunstgeschiedenis, filosofie, yoga, typevaardigheden etc. De cursussen starten begin oktober. Alle cursussen staan open voor alumni; tot een jaar na afstuderen kunnen zij deelnemen tegen studententarief.

Meer informatie

*Cultureel Studenten
Centrum de Uitwijk,
Universiteit Utrecht,
Leuvenlaan 19, 3584 CE
Utrecht - de Uithof,
tel.: (030) 253 3402,
fax: (030) 253 8550,
www.uitwijk.uu.nl e-mail:
uitwijk@pobox.uu.nl*

Adressen faculteiten

**Utrechts universiteitsfonds/
Alumnibureau**
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 80 25 Fax: (030) 253 80 26
E-mail: ufonds@ufonds.uu.nl

Aardwetenschappen
Budapestlaan 4, 3584 CA Utrecht
(030) 253 50 50 Fax: (030) 253 50 30
E-mail: lnix@geo.uu.nl

Biologie
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
Postbus 80088, 3508 TB Utrecht
(030) 253 22 76 Fax: (030) 253 45 26
E-mail: t.h.j.m.raai@makers@bio.uu.nl

Diergeneeskunde
Androcluggebouw, Yalelaan 1,
Postbus 80163, 3508 TD Utrecht
(030) 253 48 51 Fax: (030) 253 77 27

Farmacie
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
Postbus 80082, 3508 TB Utrecht
(030) 253 73 13/253 25 25
Fax: (030) 251 39 53

Geneeskunde
Stratenum, Universiteitsweg 100,
Postbus 80030, 3508 TA Utrecht
(030) 253 88 88 Fax: (030) 253 90 25
E-mail: t.m.v.fakkeldij@med.uu.nl

Godgeleerdheid
Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 18 53 Fax: (030) 253 32 41
E-mail: m.bosch@theo.uu.nl

Letteren
Kromme Nieuwegracht 46,
3512 HJ Utrecht
(030) 253 61 05 Fax: (030) 253 60 83
E-mail medewerkers: <naam>@let.uu.nl

Natuur- en Sterrenkunde
Princetonplein 5, Postbus 80000,
3508 TA Utrecht
(030) 253 32 84 Fax: (030) 253 92 82
E-mail: facbureau@phys.uu.nl

Rechtsgeleerdheid
Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht
(030) 253 70 18/253 70 17
Fax: (030) 253 73 00
E-mail medewerkers: <voorletters.
voorvoegselachternaam>@law.uu.nl

Ruimtelijke Wetenschappen
Willem C. van Unnikgebouw
Heidelberglaan 2, 3584 CS Utrecht
(030) 253 20 44 Fax: (030) 254 06 04
E-mail: r.vanjinneken@geog.uu.nl

Scheikunde
F.A.F.C. Wentgebouw, Sorbonnelaan 16,
3584 CA Utrecht
Postbus 80083, 3508 TB Utrecht
(030) 253 37 93/253 37 91
Fax: (030) 253 30 72
E-mail: j.a.dekooker@chem.uu.nl

Sociale Wetenschappen
Centrumgebouw Zuid,
Heidelberglaan 1, 3584 CS Utrecht
(030) 253 47 00 Fax: (030) 253 16 19
E-mail: bureau@fss.uu.nl

Wijsbegeerte
Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8,
3584 CS Utrecht
(030) 253 18 31 Fax: (030) 253 28 16
E-mail: bureau@phil.uu.nl

Wiskunde en Informatica
Budapestlaan 6, 3584 CD Utrecht
(030) 253 15 15/253 35 36
Fax: (030) 253 83 94
E-mail: o.moeler@math.uu.nl

IVLOS Bestuursgebouw
Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht
(030) 253 34 00 Fax: (030) 253 27 41
E-mail: ivlos@ivlos.uu.nl

Kijk eens om de hoek bij het Studium Generale

De dialoog tussen wereldbeschouwingen, de relatie tussen mens en dier, het Nederlandse Afrikabeleid, het denken over ruimte en tijd. Dat zijn slechts enkele van de thema's in het najaarsprogramma 2000 van het Studium Generale. Op deze pagina's een overzicht van het veelzijdige aanbod.

Regelmatig krijgt het Bureau Studium Generale het verzoek om aan een bepaald onder-

werp aandacht te besteden. De vele verzoeken zijn niet alleen inspirerend voor het Bureau maar vormen ook een waarborg voor de veelzijdigheid van het Studium Generale. Heeft u ideeën voor een thema of activiteit, aarzel dan niet en neem contact op met het Bureau. Wij stellen uw suggestie zeer op prijs.

Voor sommige activiteiten is aanmelding noodzakelijk. Ook daarvoor kunt u terecht bij het

Bureau. Aan deelname zijn geen kosten verbonden, tenzij anders vermeld.

Meer informatie over de inhoud van de programmaonderdelen is te verkrijgen bij:

Bureau Studium Generale
Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
tel.: 030 - 253 24 36
e-mail: studgen@sg.uu.nl

Illustratie: Jos Collignon

Grijze wijzen II

Lezingen

Hoe vaak horen we niet stellen dat het in de wereld ontbreekt aan wijsheid. Kennis is er genoeg, maar wijsheid? Wijsheid berust op levenservaring. Wanneer we deze uitspraak serieus nemen, doen we als universiteit iets niet goed. We sturen onze hoogleraren bij het bereiken van 'de jaren des onderscheids' met emeritaat. Zo sturen we de wijsheid weg. In het lezingenprogramma Grijze wijzen doen we daar

iets aan. Emeriti, oud-hoogleraren van onze universiteit, geven lezing over een thema naar eigen keuze.

Programma

- **Maandag 9 oktober**
Prof. dr. C. de Jager (emeritus-hoogleraar Sterrenkunde): *Van planeten, sterren en heelallen.*
- **Maandag 20 november**
Jkvr. prof. dr. J.M. van Winter (emeritus-hoogleraar Geschiedenis): *Zorg voor de*

zieken en strijd voor het geloof: de *Johannieters en Maltezers in de Middeleeuwen en het begin van de Nieuwe Tijd.*

Plaats en tijd

Faculty Club Helios,
Achter de Dom 7, Utrecht
20.00 uur
Vanwege het beperkt aantal plaatsen is aanmelding bij het Bureau Studium Generale verplicht.

Geletterden en gecijferden

Lezingen

(in samenwerking met de Stichting Literaire Activiteiten Utrecht SLAU)

Is er noodzakelijkerwijs een scheiding tussen wetenschap en literatuur, tussen hoofd en hart, tussen verstand en gevoel, tussen kunde en kunst? Is er misschien zelfs vijandigheid tussen beide intellectuele activiteiten? Of gaat het juist om een constructieve wisselwerking? Elf wetenschappers die tevens schrijver/dichter zijn over hun

positie in het spanningsveld tussen wetenschap en literatuur.

Programma

- (onder voorbehoud)
- **Maandag 25 september:**
Gerrit Krol
 - **Maandag 2 oktober:**
Lodewijk Brunt
 - **Maandag 9 oktober:**
Ilja Leonard Pfeijffer
 - **Maandag 16 oktober:**
Ronald Giphart
 - **Maandag 23 oktober:**
Menno Lievers

- **Maandag 30 oktober:**
M. Februari
- **Maandag 6 november:**
Jaap van Heerden
- **Maandag 13 november:**
Vincent Icke
- **Maandag 20 november:**
Rutger Kopland
- **Maandag 27 november:**
Esther Jansma

Plaats en tijd

Academiegebouw,
Senaatszaal, Domplein 29,
Utrecht 20.00 uur

Mens en dier

Lezingen

(in samenwerking met de Dierenbescherming Utrecht)

Anno 2000 staan milieunormen, ecologische structuren en levensomstandigheden van dieren op de politieke agenda. Vanuit verschillende hoeken wordt gepleit voor een minder 'antropocentrische' benadering van de relatie tussen mens en dier: de mens staat niet boven of buiten de natuur, maar maakt daar deel van uit; andere soorten dan de menselijke hebben een waarde in zichzelf, los van het nut voor de mens.

Programma

- **Woensdag 4 oktober**
Mw. drs. M.J. Enders-Slegers (lid Hoofdbestuur Dierenbescherming Nederland, psycholoog): *De relatie tussen mensen en dieren vanuit psychologisch oogpunt.*
- **Woensdag 11 oktober**
Prof. dr. J.L. van Zanden (Vakgroep Geschiedenis, UU): *De veranderende relatie tussen mens, natuur en dieren in Nederland in de negentiende en twintigste eeuw.*
- **Woensdag 18 oktober**
Prof. dr. W.A.P.F.L. van der

Grind (Vergelijkende dierfysiologie, UU): *Overeenkomsten en verschillen tussen mensentaal en dierentaal.*

- **Woensdag 25 oktober**
Prof. dr. J.A.R.A.M. van Hooff (Gedragsbiologie, UU): *Op de grens van mens en dier; gedragsonderzoek bij mensapen en de overgang van mensaap naar aapmens.*
- **Woensdag 1 november**
Forum: *Naar een universele verklaring van de rechten van levende wezens?*
M.m.v. prof. mr. dr. P. Cliteur (Universiteit Leiden en TU Delft), Ch. Parmentier (auteur van: Het dier en zijn mensenrechten), mr. G. Spong (advocaat), prof. mr. D. Boon (Dier en Recht, UU).
Voorzitter: mw. H. Maij-Weggen (europarlementariër, voorzitter Dierenbescherming Nederland).

Plaats en tijd

Academiegebouw,
Domplein 29, Utrecht:
Senaatszaal (4 en 11 oktober), Aula (18 oktober en 1 november), Faculty Club, ingang Academiegebouw (25 oktober)
20.00 uur

Ruimte, tijd en relativiteit: van Euclides tot Einstein

Lezingen van Prof. dr. J. Hilgevoord (emeritus UU)

De moderne natuurkunde rust op twee pijlers, de kwantummechanica en de relativiteitstheorie. Terwijl de kwantumverschijnselen zich openbaren in de wereld van het zeer kleine, vertonen de relativistische verschijnselen zich bij zeer grote massa's en bij zeer grote snelheden.

De speciale relativiteitstheorie leert dat ruimte en tijd geen strikt gescheiden begrippen zijn en dat tijd niet iets absoluuts is. De algemene relativiteitstheorie zegt dat ruimte-tijd en materie

elkaar beïnvloeden.

In vijf voordrachten volgt prof. dr. J. Hilgevoord de fascinerende ontwikkelingsgeschiedenis van het denken over ruimte en tijd: van de Griekse meetkundige Euclides tot de vader van de relativiteitstheorie, Einstein.

Programma

- **Woensdag 1 november:** Meetkunde en werkelijkheid
- **Woensdag 8 november:** Ruimte en tijd in de klassieke natuurkunde
- **Woensdag 15 november:**

De fusie van ruimte en tijd: de speciale relativiteitstheorie

- **Woensdag 22 november:** Natuurkunde als meetkunde: de algemene relativiteitstheorie

- **Woensdag 29 november:** Consequenties van de algemene relativiteit

Plaats en tijd

Academiegebouw, Senaatszaal, Domplein 29, Utrecht, 20.00 uur.

De lezing op 8 november vindt plaats in de Aula van het Academiegebouw.

Illustratie: Jos Collignon

Kok over Afrika

Lezing van de minister-president, paneldiscussie (in samenwerking met de Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen SIB en de Evert Vermeerstichting)

'Wij beschouwen Afrika als een prioriteit van ons buitenlands beleid.' Dat schreven de verantwoordelijke ministers Van Aartsen (Buitenlandse Zaken) en Herfkens (Ontwikkelingssamenwerking) aan de Tweede Kamer in hun Afrikanotitie van 17 augustus 1999. Kern van de notitie was

het voorstel om tot een geïntegreerd Afrikabeleid te komen, waarin politieke en economische instrumenten samen met ontwikkelingssamenwerking moeten bijdragen aan een verbetering van de situatie in Afrika.

Wat komt er in de praktijk terecht van dit geïntegreerde Afrikabeleid? Hoe verhoudt het Nederlands beleid zich tot de inspanningen van de Europese Unie en de Verenigde Naties? De cruciale vraag is op

welke manier Nederland het meest effectief kan bijdragen aan verbetering van de situatie op het Afrikaanse continent. Minister-president Wim Kok geeft zijn visie op Nederland en Afrika. Vervolgens discuteert hij met een panel van studenten.

Plaats en tijd

Academiegebouw, Aula, Domplein 29, Utrecht
Maandag 2 oktober, 20.00 uur

Emoties

Lezingen

(in samenwerking met de EUG Oekumenische Studentengemeente Utrecht)

Vond Aristoteles nog dat emoties enigszins luisterden naar de rede, na hem werden zij eeuwenlang beschouwd als in oppositie tot de rede. Tegenwoordig pleit men voor een opheffing van de dualistische benadering en staat men een fusie tussen rede en emotie voor, waarbij men spreekt over 'rationele emoties'.

In de lezingen worden vanuit drie invalshoeken enkele recente opvattingen over emoties behandeld.

Programma

- **Woensdag 15 november** Mw. prof. dr. R. Braidotti (Media en Representatie, Vrouwenstudies Letteren, UU): Emotions, a post-structuralistic approach.
- **Woensdag 22 november** Prof. dr. E.S. Tan (Word and Image Studies, Letteren, VU

Amsterdam): Where do our emotions come from? The cognitive processes.

- **Woensdag 29 november** Prof. dr. P. Vandermeersch (Godsdienstwetenschap, RUG): The tricky emotional side of religious experience.

Plaats en tijd

University College Utrecht, Campusplein 1, Utrecht
20.00 uur

De verbeelding van oorlog I

In de Oudheid werden veldslagen beschreven, helden verreed, verliezen betreurd. In de twintigste eeuw hebben schrijvers, filosofen, cineasten en anderen hun ontzetting verbeeld over de slachting in loopgraven, kampen en steden. In de multimediale samenleving komt de oorlog via het beeldscherm de huiskamer binnen. In deze eerste reeks lezingen kijken we terug op de vorige eeuw. Door en voor wie wordt herinnerd? Kan het onzegbare worden gerepresenteerd? Helpt verbeelding te verwerken?

Wereldoorlog tot en met Joegoslavië (spreker nog niet bekend).

• Dinsdag 24 oktober

Dr. M. Steenmeijer (Spaanse Taal- en Letterkunde, KUN): *De Spaanse burgeroorlog in de literatuur.*

• Dinsdag 31 oktober

Mw. dr. E. Captain (Vrouwenstudies, UU): *Over (oorlogs)dagboeken uit Nederlands-Indië.*

• Dinsdag 7 november

Prof. dr. E. van Alphen (Algemene Literatuurwetenschap, RUL): *Beeldende kunst: verwerking van herinneringen.*

• Dinsdag 14 november

Dr. J. van der Meulen (Stichting Maatschappij en Krijgsmacht): *Nooit meer Normandië: afscheid van de klassieke soldaat.*

Plaats en tijd

Academiegebouw, Senaatszaal, Domplein 29, Utrecht, 20.00 uur

Programma

• Dinsdag 3 oktober

Prof. dr. F. van Vree (Europese Cultuurgeschiedenis, UvA, Persgeschiedenis, EUR): *Een verleden dat niet voorbij wil gaan; de Tweede Wereldoorlog in de publieke herinnering.*

• Dinsdag 10 oktober

Dr. E. van der Knaap (Duitse Taal- en Letterkunde, UU): *Generatieverschillen in de benadering van de Holocaust door Duitse schrijvers.*

• Dinsdag 17 oktober

Oorlogsdromen van slachtoffers van de Tweede

Alumniservice

Onderwijs

Nieuwe cursusbids HOVO Utrecht

Bent u geïnteresseerd in bijvoorbeeld geschiedenis, filosofie, kunstgeschiedenis, evolutie of sterrenkunde, en wilt u uw kennis hiervan verdiepen? Dan is Hoger Onderwijs voor Ouderen wellicht ook iets voor u.

HOVO Utrecht, waarin de Universiteit Utrecht participeert, biedt op deze en andere gebieden speciale cursussen op het niveau van universitair onderwijs aan voor de leeftijdsgroep van 50+. In oktober

beginnen ruim 25 cursussen. Hebt u belangstelling, vraag dan de cursusbids aan. Een telefoontje naar het HOVO-secretariaat - (030) 253 3483 - is voldoende. U kunt ook e-mailen: HOVO@jbi.uu.nl

Nascholing Geschiedenis

Op zaterdag 7 oktober 2000 organiseert het Instituut voor Geschiedenis van de Universiteit Utrecht een nascholing over het examenonderwerp 'Nederland en Indonesië. Vier eeuwen contact en beïnvloeding'.

Tussen 10.00 uur en 15.00 uur worden lezingen verzorgd door dr. J. van Goor, dr. E. Locher-Scholten, drs. W. Manuhutu en dr. O. Praamsstra. Vervolgens wordt gedebatteerd over de vraag: 'Moet

het Van Heutsz-monument blijven?' De dag vindt plaats in het Moluks Historisch Museum in Utrecht, Kruisstraat 313. Tijdens de lunchpauze zal een eenvoudige Indische maaltijd geserveerd worden. Tevens bestaat de gelegenheid om de collectie van het museum te bezichtigen. De kosten bedragen f 195,- (inclusief koffie, lunch en studiemateriaal). Leden van de alumnivereniging VIGU krijgen 10% korting.

Meer informatie

Voor informatie over de aanmelding kunt u bellen met het secretariaat van het Instituut voor Geschiedenis, tel. (030) 253 6222. Informatie over het programma kunt u krijgen bij L.J. Dorsman, (030) 253 6441 of e-mail: leen.dorsman@let.uu.nl Mededelingen over het programma staan ook op de website: www.let.uu.nl/hist/pao.html

Juridisch Post Academisch Onderwijs

Het bureau voor Juridisch Post Academisch Onderwijs, verbonden aan de faculteit Rechtsgeleerdheid, biedt de mogelijkheid tot professionele na- en bijscholing. De cursussen worden verzorgd door docenten van de faculteit Rechtsgeleerdheid in samenwerking met externe, veelal in de praktijk werkzame juristen. Houders van een alumnipas krijgen 20% korting op het cursusgeld. Voor aanvragen van de pas zie pagina 16.

Programma najaar 2000:

• Arbeidsrecht

- Actualiteiten Arbeidsrecht 9 november; f 795,-

• Bestuursrecht

- Actualiteiten Ruimtelijk Bestuursrecht 31 oktober; f 795,-
- Actualiteiten Bestuurs-

(proces)recht

16 november; f 775,-

- Bestuursdwang en dwangsom

22 & 29 november; f 850,-

- Hoofdstuk Afvalstoffen

Wet Milieubeheer

28 november; f 495,-

- Van nationaal naar trans-

nationaal waterbeheer

30 november; f 525,-

• Privaatrecht

- Civielrechtelijke aspecten

van E-commerce

4 oktober; f 525,-

- Recente Jurisprudentie

Verbintenissenrecht

8 november; f 695,-

- Recente Jurisprudentie

algemeen Goederenrecht

en Zekerheden

14 november; f 495,-

- Actualiteiten

Ondernemingsrecht

7 december; f 525,-

- Cyclus Beroeps-

aansprakelijkheid

nader bekend te maken

• Strafrecht

- Multiculturaliteit en

strafrecht

2 november; f 850,-

- Bijzondere Opsporings-

bevoegdheden

23 november; f 525,-

• Overige rechtsgebieden

- Nationale staatssteun en

EG-recht

21 november; f 525,-

- Nieuw Recht II

1, 8, 15 december; f 850,-

- Strafbaarheid van decentrale

overheden

14 december; f 850,-

Meer informatie

Voor informatie of het aanvragen van onze brochure kunt u contact opnemen met Juridisch PAO, tel. 030-2537021/2537022, E-mail: jpao@law.uu.nl. U kunt ook onze website raadplegen: www.law.uu.nl/pao

Contractonderwijs Letteren

Alle alumni, ook die van andere faculteiten, kunnen bij de faculteit der Letteren als contractant een of meer losse cursussen volgen uit het totale onderwijsaanbod van de faculteit. U schrijft zich per cursus in en betaalt ook per cursus. De kosten per standaardcursus (met een omvang van 160 studiebelastingsuren) bedragen f 360,-. Als contractant volgt u onderwijs samen met de reguliere studenten. U kunt - ter afronding van een cursus - een toets afleggen die gelijk is aan het tentamen dat door studenten wordt gemaakt. Haalt u de toets, dan ontvangt u daarvoor een certificaat.

De Letterenfaculteit heeft brochures met het onderwijsaanbod voor contractanten op de volgende terreinen:

- Arabische, Nieuwperzische en Turkse talen en culturen
- Duitse taal en cultuur
- Engelse taal en cultuur
- Franse taal en cultuur

- Geschiedenis en Mediëvistiek
- Italiaanse taal en cultuur
- Keltische talen en cultuur
- Kunstgeschiedenis
- Literatuurwetenschap
- Muziekwetenschap
- Nederlandse taal en cultuur
- Portugese taal en cultuur
- Russische taal en cultuur
- Spaanse taal en cultuur
- Taalwetenschap
- Theater-, film- en televisiewetenschap
- Vrouwenstudies

Meer informatie

U kunt telefonisch of per e-mail een of meer brochures aanvragen bij: StudiePunt Letteren, informatiecentrum onderwijs, tel. (030) 253 6285, e-mail: studiepunt@let.uu.nl. Voor de cursussen die starten in januari 2001 kunt u zich inschrijven tussen 30 oktober en 10 november. Er starten ook cursussen in maart 2001 (inschrijven van 8 tot en met 19 januari) en in mei 2001 (inschrijven van 12 tot en met 23 maart).

Masteropleiding CBM

In november 2000 start het Centrum voor Beleid en Management een nieuwe tweejarige postacademische masteropleiding. Deze Europese leergang 'Interculturalisatie van psychosociale zorg en hulpverlening' is bedoeld voor hulpverleners, managers en beleidsmedewerkers die betrokken zijn bij het aanbieden van sociale dienstverlening, psychosociale hulpverlening en geestelijke gezondheidszorg aan etnische minderheidsgroepen en/of asielzoekers en vluchtelingen. Het uitwisselen van ervaringen op Europees niveau staat centraal. De opleiding vindt plaats in Nederland (Utrecht), Zweden (Örebro) en Engeland

(Canterbury). De kosten bedragen f 12.250,- per opleidingsjaar. Houders van een alumnipas krijgen 20% korting. Na afronding ontvangen deelnemers een mastertitel.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u terecht bij het Centrum voor Beleid en Management, Marijke van Oorspronk, tel. (030) 253 6338, e-mail: pao.cbm@law.uu.nl

Publicaties

Colofon

Illuster 20, jaargang 5,
20 september 2000

Illuster is een gezamenlijke uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, in samenwerking met faculteiten en verenigingen. Illuster verschijnt vier keer per jaar en wordt toegezonden aan afgestudeerden van de Universiteit Utrecht in een oplage van 55.000.

Hoofdredeacteur:
Twan Geurts

Redactie:
Armand Heijnen, Helène Ruys,
Sandra van Kampen (eindredactie)

Redactie-advies:
Mascha Damen, Peter Giesen,
Ted Sanders, Harry van den Tweel,
Inger Hagg

Redactieraad:
Piet van Asseldonk, NOS eindredactie;
Paul van den Hoven, hoogleraar linguïstiek UU; Joop Kessels, directeur communicatie UU; Bas Mesters, redacteur De Volkskrant; Frieda Pruim, redacteur Opzij; Arie Smit, directeur NotTeleac.

Aan dit nummer werken verder mee:
Sander van Walsum, Sylvia den Hengst, Bert Herben, Jan Weerdenburg, Monica Wirtz, Janny Ruardy, Johan Vlasblom, Leneke Visser.

Foto's:
Ivar Pel, Paul Romijn, Rein van der Zee, Evelynne Jacq, e.a.

Foto omslag:
Ben Peters

Cartoons:
Elly Hees (p.14), Jos Collignon (p.20/21)

Rubriekillustraties:
Marco Faassen

Ontwerp en opmaak:
WRIK (BNO), Utrecht

Druk:
Brouwer Rotatie

© Universiteit Utrecht
Illuster, periodiek voor alumni van de Universiteit Utrecht. Overname van artikelen is -met bronvermelding- toegestaan. Het U-blad stelt op verzoek van de redactie eerder in het U-blad verschenen artikelen en illustraties beschikbaar aan Illuster. Illuster is een productie van het Bureau Journalistieke Producties, een samenwerking tussen het Communicatie Service Centrum van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsblad.

ISSN:
1338-4703. Voor toezending is gebruikgemaakt van het alumnibestand van de Universiteit Utrecht

Oproep aan de lezer

Illuster 21 verschijnt op 13 december 2000. Reacties, suggesties en ingezonden mededelingen kunt u toezenden aan de redactie voor 16 oktober. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden mededelingen te weigeren of in te korten.

Redactie-adres: Illuster,
postbus 80125,
3508 TC Utrecht,
tel.: (030) 253 26 51,
fax: (030) 253 36 85,
e-mail: illusterredactie@csc.usc.uu.nl.
Voor adreswijzigingen:
illuster@csc.usc.uu.nl

Wetenschapswinkels

De zeven Utrechtse Wetenschapswinkels geven jaarlijks een overzicht van hun publicaties. De publicaties zijn op tien thema's ingedeeld: Geluid en trillingen; Binnenmilieu; Milieu en duurzaamheid; Natuurbeheer; Dierenwelzijn; Gezondheid; Onderwijs; Geschiedenis en cultuur; Recht en overheidsbeleid en welzijn.

Meer informatie

bij het Coördinatiepunt
Wetenschapswinkels, Bijl-
houwerstraat 6, 3511 ZC
Utrecht. Tel: 030-2536150.
E-mail:
cp.wewis@pobox.uu.nl

Jan Engelman

Je kunt je het bijna niet voorstellen, maar Utrecht was voor de oorlog naast Amsterdam het literaire centrum van ons land. De stad dankte deze positie vooral aan de activiteiten van de in Utrecht geboren en getogen dichter/essayist Jan Engelman (1900-1972) en zijn vrienden. Als oprichter van het katholieke tijdschrift De Gemeenschap in 1925, wilde Engelman de kunst van katholieken opstoten in de vaart der volkeren. Engelman werd een gezaghebbend figuur in de wereld van kunst en literatuur door zijn kritieken en beschouwingen. Met het gedicht 'Vera Janacopoulos', vestigde hij in 1930 z'n reputatie als dichter. In juni was het honderd jaar geleden dat Jan Engelman geboren werd. Dit was een aanleiding voor zeven 'Engelmannen', onder wie Roman Koot, vakreferent kunstgeschiedenis aan de UU

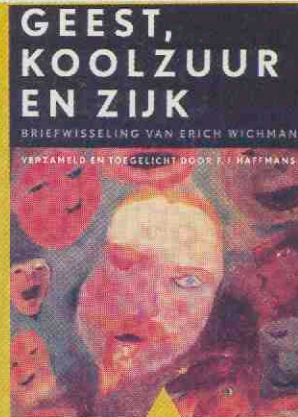
en een aantal Utrechtse alumni, om het leven van deze levensgenieter, die 'de aarde in haar schoonheid wilde vatten en bezingen, en met alle zintuigen in zich wilde opnemen', opnieuw onder de aandacht te brengen.

De bijdragen van de auteurs geven een aardig en boeiend beeld van de culturele kringen, waarbinnen Engelman vertoefde. Met schrijvers als Marsman, A. Roland Holst, Du Perron en Ter Braak bepaalde hij het culturele klimaat in de jaren twintig en dertig. De dichter hield van goede wijn, mooie vrouwen, literatuur, muziek, beeldende kunst en stedenschoon. Zijn huwelijksontrouw en erotische poëzie-bundel 'Tuin van Eros' zijn er de oorzaak van, dat hij in 1930 uit de redactie van De

Gemeenschap wordt gezet, om er in 1934 weer terug te keren. Ook is Engelman bekend geworden vanwege zijn protesten in de jaren vijftig tegen de stedenbouwkundige plannen van de gemeente Utrecht voor het dempen van de Catharijnesingel en de bouw van Hoog Catharijne. Daarom is het een mooi moment om deze markante Utrechter te herdenken, nu de discussie over heropening van de Catharijnesingel en verbouw van het gezelligste winkelhart van Nederland, weer is losgebarsten.

In het Centraal Museum loopt tot 15 oktober de tentoonstelling 'De toets der bezieling. Jan Engelman 1900-1972'.

Liesbeth Feikema, Roman Koot en Edwin Lucas (red.) -
Op gezang en vlees belust.
Over leven, werk en stad
van Jan Engelman.
Kwadraat. Gebonden
f 59,90, paperback f 39,90.

Omstreden kunstenaar

Briefwisseling van de omstreden Utrechtse kunstenaar Erich Wichman (1890-1929) met de al eerder beschreven Jan Engelman, Hendrik Marsman, A. Roland Holst, Wichmans beroemde zuster Clara, Joris Ivens en andere beroemden uit de wereld van kunst en cultuur. De brieven zijn verzameld en worden toegelicht door de Utrechtse oud-rechtenstudent Joep Haffmans. Haffman, nu kunst- en antiekhandelaar, verwierf op een veiling een aantal brieven die Wichman had geschreven en dit was voor hem de aanleiding tot de samenstelling van de bundel.

Erich Wichman, zoon van de Utrechtse geologiehoogleraar Arthur Wichmann, was in Nederland nauw betrokken bij de introductie van de buitenlandse avant-garde kunst tussen 1910-1915. Hij werd omstreden toen hij onder indruk van het fascisme van Mussolini deze ideologie ook ging uitdragen.

Geest, koolzuur en zijk.
Briefwisseling van Erich Wichman. Verzameld en toegelicht door F.J. Haffmans. Van Gruting, f 59,90.

UVSV-bewoonsters

Brochure van Loek Caspers, met verhalen van de huisbewoonsters van Drift 19, het clubgebouw van de Utrechtse Vrouwelijke Studenten Vereniging (UVSV). De brochure is uitgegeven ter gelegenheid van de reünie van oud-huisbewoonsters in november vorig jaar in het Clubgebouw van de

100-jarige studentenvereniging. De club kreeg in 1930 haar eerste bewoonsters, en werd, met uitzondering van de oorlogsjaren, tot 1965 bewoond. Bijgevoegd is een lijst van alle studentes die op dit adres gewoond hebben.

Loek Caspers - De huisbewoonsters van Drift 19, 1931-1941 en 1945-1965

Student in oorlogstijd

Twintig jaar is de Utrechtse biologiestudent Kees Laros, wanneer hij in 1943 op transport wordt gesteld om gedwongen in Duitsland te werken. Aanleiding is de weigering om de loyaliteitsverklaring te tekenen (maatregel van de Duitsers voor het schorsen van joodse hoogleraren). Laros heeft dan twee jaar in Utrecht gestudeerd en is actief lid van de Utrechtse Biologen Vereniging (UBV).

In de Wantsenjagers doet de inmiddels 76-jarige gepensioneerde longarts zo'n kleine zestig jaar na dato, door middel van aantekeningen en brieven die hij aan zijn ouders stuurde, verslag van de oorlogsjaren, die hij deels in Utrecht, Duitsland en Oostenrijk doorbracht. De biologen, onder wie Laros, moesten gezamenlijk in Berlijn 'wantsen', ongedierte, verdelgen. Van daaruit kwam Laros op verschillende plaatsen in Duitsland en Oostenrijk en in allerlei baantjes terecht. Het blijft voor hem mogelijk om te reizen en studievrienden te ontmoeten. Doordat de auteur aan het einde van de oorlog in een tijd in een ziekenhuis werkt, wordt zijn interesse voor het medische vak gewekt. Hij staakt z'n biologiestudie. Weer terug in Nederland gaat hij in Leiden medicijnen studeren.

C.D. Laros - De Wantsenjagers. Chronologie van gebeurtenissen en gedwongen belevenissen in oorlogstijd. In eigen beheer uitgegeven.

[Janny Ruardy]

Column

Tweederangs baantje

Toen ik laatst een oude studievriendin tegenkwam en ik haar enthousiast vertelde van mijn nieuwe baan als aio bij de faculteit Rechten, keek ze mij meewarig aan. 'Sukkel', zag ik haar denken, 'nog jaren als arme student ploeteren, uiteindelijk eruit gegooid worden en met een achterstand van vier jaar op een advocatenkantoor terechtkomen voor een beginnerssalaris.' Voormalig Utrechts collegelid Van Vucht Tijssen voorspelde eind juni in haar rapport 'Talent voor de toekomst, toekomst voor talent' een leegloop aan de universiteiten vanaf 2003. De instroom van jonge onderzoekers blijft volgens het landelijk onderzoek ver achter, terwijl binnen een aantal jaren veel wetenschappers met pensioen gaan. Waarom ben ik eigenlijk als 'jonge onderzoeker' aan de slag gegaan, vroeg ik mij toen af. Het lijstje nadelen is immers veel langer dan het lijstje voordelen...

Een slechtbetaalde academicus, is de eerste associatie die veel mensen bij de afkorting aio hebben. Een tweederangs baantje bij een werkgever met een ongunstig imago. Deze denkbepelden zijn natuurlijk niet uit de lucht komen vallen. Het grootste en overkoepelende nadeel van het aio-schap is wel het geldgebrek, dat zich vertaalt naar slechte faciliteiten op de werkplek, onduidelijkheden over je budget en, last but not least, een gigantische rekening vanwege de kosten van de promotie. Nu zelfs niet meer aftrekbaar van de belasting. Ook je onzekere toekomst binnen de universiteit, zoals Van Vucht Tijssen constateert, hangt met dit geldgebrek samen. De universiteit kan het eenmaal binnen gelokte jonge talent verder geen plaats meer bieden.

Waarom heb ik me dan toch laten verleiden? Dan komen we bij mijn korte, maar doorslaggevende lijstje van voordelen van het aio-schap. Met stip op nummer één staat de vrijheid. Als aio ben je eigenlijk een soort eigen baas, je mag je onderzoek uitstippelen en je mag doen wat jou interessant lijkt, mits je promotor het ermee eens is. Werd je als student nog aan het handje genomen en precies verteld wat je wel en niet moest weten, nu maak je dat zelf uit. De ruimte die je krijgt om jezelf te ontwikkelen is eindeloos en de intellectuele uitdaging van het schrijven van een proefschrift is van grote betekenis. Mijn oude studievriendin beseft niet dat ik vier jaar aan mijn eigen project kan werken, in een omgeving waarin ik ontzettend veel plezier heb met mijn collega's terwijl ik me zeer intensief met mijn vakgebied bezighoud.

[Monica Wirtz studeerde in 1999 af in Nederlands recht (sociaal recht en privaatrecht). Zij doet bij de faculteit Rechtsgeleerdheid als aio onderzoek naar de collisione tussen CAO's en mededingingsrecht.]

De zij sprong

Opmerkelijke loopbanen

Foto: Ivar Pei

George Struijker Boudier, alias George Parker:
'Als je alles openbaar maakt, verdwijnt de magie'.

De magiër

In 1986 studeerde George Struijker Boudier (1960) af in de wijsgerige/historische pedagogiek. Tegenwoordig treedt hij voor bedrijven op als de magiër George Parker.

'Toen ik op zesjarige leeftijd een man een sigaret zag wegtoveren, geloofde ik mijn ogen niet. Dat kan toch niet! Waar was die sigaret gebleven? Die man was mijn vader: hij had lol in dat soort trucjes. Ik vond het heel opwindend: toveren bestaat! Die fascinatie is eigenlijk nooit verdwenen.'

Sinds anderhalf jaar treedt George Parker op als illusionist. Je zou ook kunnen zeggen: als goochelaar. Zelf prefereert Parker de term 'magiër': 'Een magiër staat tussen de wereld van de concrete dingen en de onzichtbare wereld van de abstracties', zegt Parker. 'Als een mens of een bedrijf gezond is, dan is er een voortdurende wisselwerking tussen beide werelden. Is de balans verstoord, dan kan een magiër helpen om dat wat je doet in overeenstemming te brengen met dat wat je wilt.'

Parker is dus niet zomaar een entertainer, een goochelaar: 'Ik gebruik natuurlijk ook trucs, maar ik wil er iets anders mee bewerkstelligen. Ik wil mensen in staat van verwondering brengen. Zo kunnen ze gaan geloven dat er andere dingen mogelijk zijn. Ik wil hen herinneren aan hun magische vermogens, zodat ze gaan denken: stel dat ik een toverstokje zou hebben, welke dromen wil ik dan waarmaken? Dat kan inspirerend zijn voor bedrijven die een visie willen ontwikkelen op hun bedrijfsvoering.'

Kansloze academicus

Op de middelbare school vond hij de bètavakken het leukst. Toch koos hij voor een studie pedagogiek. 'Ik was geïnteresseerd in de ontwikkeling van mensen - nog steeds eigenlijk. En ik deed in mijn vrije tijd veel met kinderen, in het buurthuis en in de kerk.' De studie beviel goed. Hij studeerde af op ontwikkelingsfasen van mensen in 'Memoirs of a Survivor', van Doris Lessing. Daarna deed hij

vervangende dienst als groepsleider in de zwakzinnigenzorg. Hij vond het zwaar ondergewaardeerd werk, waarin bovendien te veel werd vergaderd. Na de vervangende dienst was er moeilijk werk te krijgen. Parker, grijnzend: 'Ik kwam vrijwel onmiddellijk terecht bij Pion, voor kansloze academici.' Hij werd omgeschoold tot programmeur en ging aan de slag bij softwarebedrijf Raet. Met plezier: 'Mijn bètagedoeveel kwam weer terug.' In een aantal jaren ontwikkelde hij zich tot adviseur op het gebied van bedrijfsautomatisering. Hij kreeg steeds meer belangstelling voor de manier waarop bedrijven veranderen. Hij ging leergangen ontwikkelen op het gebied van management development. 'Daarmee kwam ik weer terug bij de pedagogiek, bij de ontwikkeling van mensen.'

In 1988, op een feestje, zag hij een goochelaar in actie. Hij kreeg twee konijntjes in zijn hand geduwd - en opeens waren het er zes. 'Opnieuw voelde ik dezelfde verwondering als toen ik zes was. Nu wilde ik er meer van weten.' Via workshops ontwikkelde hij zich tot goochelaar. In die hoedanigheid treedt hij nu op voor bedrijven die iets willen leren over verandermanagement of creativiteit. Kan hij nu eens uitleggen hoe dat werkt: het doorzagen van mooie meisjes die later toch weer heel blijken? Voor dit soort vragen ben je bij Parker aan het verkeerde adres: 'Geheimhouding van trucs is belangrijk. Als ik tijdens een workshop vertel hoe een truc werkt, laat ik de deelnemers een geheimhoudingscontract tekenen. Er zit nu eenmaal een bepaalde kracht in geheimen. Als je alles openbaar maakt, verdwijnt de magie. Dan wordt alles saai en dood.'

[Tanny Dobbelaar]

Voor meer informatie: www.georgeparker-magic.nl